

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Merenkulun koulutusohjelma / merikapteenin suuntautumisvaihtoehto

Taru Tarnanen

MERENKULUN HENKILÖLUIPIEN HAKEMUSMENETTELYIDEN UUDISTA-
MINEN LIIKENTEEN TURVALLISUUSVIRASTOSSA

Opinnäytetyö 2013

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Merenkulku

TARNANEN, TARU

Merenkulun henkilölupien hakemusmenettelyiden uudistaminen Liikenteen turvallisuusvirastossa

Opinnäytetyö

37 sivua + 37 liitesivua

Työn ohjaaja

Yliopettaja Tapani Salmenhaara

Toimeksiantaja

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi

Helmikuu 2013

Avainsanat

merenkulku, hakemukset, pätevyys, ohjeet

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa Liikenteen turvallisuusvirasto Trafiin saapuviin pätevyyskirjahakemuksiin liittyviä ongelmia ja selvittää, kuinka hakemusten puutteita voitaisiin vähentää. Opinnäytetyössä huomioitiin myös, mitä tapahtuu Suomen lainsäädännössä lähiaikoina kansainväliseen STCW-yleissopimukseen tehtyjen Manilan muutosten seurauksena ja kuinka se vaikuttaa pätevyyskirjojen hakemiseen ja myöntämiseen.

Opinnäytetyö tehtiin toiminnallisena opinnäytetyönä, jolla kehitettiin merenkulun henkilölupien hakemusmenettelyitä Liikenteen turvallisuusvirastossa. Tutkimuksen aikana haastateltiin Liikenteen turvallisuusviraston tarkastajia sekä viraston asiakkaille tehtiin merenkulun pätevyyskirjahakemuksiin liittyvä asiakaspalautekysely.

Työn tuloksena luotu ohjeistus tehtiin Liikenteen turvallisuusvirasto Trafin ja sen asiakkaiden käyttöön. Ohjeistuksen tarkoituksena on avustaa merenkulkijoita heidän hakiessaan pätevyyskirjoja sekä viraston tarkastajia heidän avustaessaan hakijoita. Ohjeistuksen uskotaan lyhentävän viraston asiakkaiden pätevyyskirjahakemusten käsittelyaikoja.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Marine Technology

TARNANEN, TARU

The Renewal of Maritime Certification Application Proceedings at the Finnish Transport Safety Agency

Bachelor's Thesis

37 pages + 37 pages of appendixes

Supervisor

Tapani Salmenhaara, Principal Lecturer

Commissioned by

Finnish Transport Safety Agency Trafi

February 2013

Keywords

maritime, application, certification, instructions

The purpose of this thesis was to study certification application related problems at the Finnish Transport Safety Agency Trafi. The main aim of this study was to solve how the deficiencies in the applications could be decreased. The study also explores the Finnish legislation and its upcoming changes that occur as a result of the Manila Amendments to the STCW Convention and Code, and how the amendments affect the application proceedings and the granting of certifications.

This study was carried out as a functional thesis with the purpose to develop the maritime certification application proceedings at the Finnish Transport Safety Agency Trafi. The inspectors at the agency were interviewed during the study. Some of the agency's customers took part in a customer feedback survey about the maritime certification application proceedings and the problems related to it.

The instructions that were created as a result of the study were made for the use of the Finnish Transport Safety Agency Trafi and its customers. The purpose of the instructions is to assist seafarers when they apply for a certification as well as the inspectors while they assist the applicants. It is believed that with the instructions, the processing time of the applications will be shortened.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

KESKEISET KÄSITTEET

1	JOHDANTO	8
1.1	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	8
1.2	Työn rajaus	9
2	LIIKENTEEN TURVALLISUUSVIRASTO TRAFI	9
3	PÄTEVYYSKIRJAT JA LAINSÄÄDÄNTÖ	10
3.1	Pätevyyskirjojen hakemusmenettelyt	11
3.2	Koulutusvaatimukset ja niiden arviointi	13
3.3	STCW-yleissopimuksen uudistaminen	14
4	PÄTEVYYSKIRJAHAKEMUKSET JA NIIDEN LIITEASIAKIRJAT SEKÄ OHJEET	17
4.1	Pätevyyskirjahakemukset vuonna 2011	17
4.2	Pätevyyskirjahakemuslomakkeet	18
4.3	Työtodistukset ja meripalvelu	19
4.4	Koulutustodistukset	21
4.5	Merimieslääkärintodistus	22
4.6	Ohjeistus Liikenteen turvallisuusviraston Internet-sivuilla	24
5	TUTKIMUSONGELMAT	25
6	TUTKIMUSMENETELMÄ	26
7	TUTKIMUKSEN TULOKSET	27
7.1	Pätevyyskirjahakemusten puutteet	27
7.2	Liikenteen turvallisuusviraston asiakaspalautekysely	29
7.3	Ohjeet merenkulun pätevyyskirjahakemuksia varten	32
8	TUTKIMUKSEN JA SEN TULOSTEN POHDINTA	32
9	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	33
	LÄHTEET	35

LIITTEET

Liite 1. Lomake: Merimiehen lääkärintarkastus

Liite 2. Kysely: Asiakaspalautekysely merenkulun pätevyyskirjahakemuksista

Liite 3. Ohjeet pätevyyskirjahakemuksia varten

Liite 4. Ohje: Liikenteen turvallisuusviraston myöntämät pätevyyskirjat ja hakemuksiin tarvittavat liitteet pätevyyskirjoittain

Liite 5. Ohjaajaryhmän sisäiset ohjeet pätevyyskirjojen hakemuksia varten (ei julkinen)

KESKEISET KÄSITTEET

Asiakas	Liikenteen turvallisuusvirastoon hakemuksensa lähettänyt henkilö.
Hakemus	Hakemuksella tarkoitetaan pätevyyskirjaa haettaessa sekä itse hakemuslomaketta että hakemukseen liittyviä todistuksia ja muita mahdollisia liitteitä.
Henkilölupa	Henkilölupa on henkilölle myönnetty lupa- tai pätevyyskirja.
IMO	Kansainvälinen merenkulkujärjestö (International Maritime Organization, IMO) on YK:n alainen järjestö, jonka tavoite on kansainvälisen merenkulun turvallisuuden kehittäminen ja merien saastumisen ehkäiseminen.
Koulutus	Koulutuksella tarkoitetaan pätevyyskirjaa varten vaadittavaa Suomessa saatua koulutusta. Koulutus on voinut olla kurssi tai laajempi tutkintoon johtava koulutus.
Koulutodistus	Todistus pätevyyteen vaaditun koulutuksen suorittamisesta.
Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi	Virasto, joka vastaa liikennejärjestelmän viranomaistehtävistä, kehittää sen turvallisuutta ja edistää ympäristöystävällisyyttä.
Lupakirjat ja pätevydet -yksikkö	Henkilölupia käsittelevä yksikkö Liikenteen turvallisuusvirastossa.
Manilan muutokset	Kesäkuussa 2010 STCW-yleissopimukseen tehtyjä muutoksia kutsutaan Manilan muutoksiksi.
Merimiesluettelo	Liikenteen turvallisuusviraston ylläpitämä rekisteri, johon ilmoitetaan ja kirjataan merimiesten meripalvelu.
Merimiesrekisteri-ilmoitus	Kaavake, joka täytetään ilmoitettaessa merimiehen suorittamaa meripalvelua merimiesluetteloon.
Meripalvelu	Aluksella suoritettu laivapalvelu, jota tarvitaan vaatimusten mukainen määrä pätevyyskirjaa haettaessa. Meripalvelu ilmoitetaan päivinä.

Ohjaajaryhmä	Lupakirjat ja pätevyudet -yksikön sisäinen ryhmä, jonka tarkastajat käsittelevät pätevyyskirjahakemuksia.
Palvelutodistus	Työnantajalta pyydettävä työtodistus, josta ilmenee samat tiedot kuin merimiesrekisteri-ilmoituksesta.
Pätevyyskirja	Pätevyyskirjalla tarkoitetaan merenkulun henkilölupaa. Pätevyyskirjan on oltava laivaväkeen kuuluvan toimen mukainen ja mahdollisesti myös laivatyyppin tai tehtävän mukainen todistus lisäpätevyydestä.
SAILOR-tietokanta	Tietokanta, joka sisältää merenkulkijoiden henkilötiedot, meripalvelut, koulutukset, pätevyyskirjat, erivapaudet, poikkeusluvut sekä alustietokannan. Tietokannan avulla tehdään pätevyyskirjat.
Siirtymäaika	Aika, jolloin voidaan myöntää ja tunnustaa pätevyyskirjoja ja antaa kelpoisuustodistuksia vanhojen säännösten mukaisesti.
STCW-yleissopimus	STCW-yleissopimus on kansainvälinen merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskeva vuoden 1978 yleissopimus (the International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.
Valvira	Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto, joka ohjaa, valvoo ja hoitaa lupahallintoa sosiaali- ja terveydenhuollossa, alkoholihallinnossa ja ympäristöterveydenhuollossa.
Viestintävirasto Ficora	Viestintävirasto Ficora myöntää merenkulun radiopätevyyskirjoja.

1 JOHDANTO

Merenkulku on maailman kansainvälisin kauppamuoto. Yli 90 % maailman kaupasta käydään meriteitse. Alukset kulkevat lukuisten eri hallintoalueiden välillä, minkä takia on tärkeää että kaikilla kansainväliseen merenkulkuun osallistuvilla mailla on yhteiset turvallisuuden pelisäännöt. Yksi vuonna 1948 perustetun Kansainvälisen merenkulkujärjestö IMO:n päätavoitteista onkin maailmanlaajuisen merenkulun turvallisuuden kehittäminen. (IMO 2011.)

Vilkkaan meriliikenteen takia on tärkeää varmistaa merenkulkijoiden ammattipätevyys ja huolehtia alusturvallisuudesta katsastusten ja tarkastusten avulla, jotta voidaan ylläpitää merenkulun turvallisuutta. Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi valvoo alusturvallisuutta sekä vahvistaa alusten miehityksen myöntämällä miehitystodistuksen ja antaa laivaväen pätevyyskirjat Suomessa. Viraston tehtäviin kuuluu myös yleinen meriturvallisuuden sekä hyvän merimiestaidon noudattamisen valvonta. (Trafi 2012.)

Kauppa-aluksella työskentelee aluksen koosta, tyypistä ja liikennealueesta riippuen kerrallaan yleensä 10 - 18 henkilöä. Pienimmillä aluksilla miehistön lukumäärä voi olla alle kymmenen ja matkustaja-autolautoilla laivaväen kokonaislukumäärä voi olla yli 300. Jokaisella aluksella työskentelevällä on omat tehtävänsä ja niihin vaadittava ammattipätevyys. Merenkulkualalla ammatilliset pätevyysvaatimukset on määritelty tarkkaan kansainvälisin sopimuksin ja kansallisella lainsäädännöllä. (Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2005:3.)

1.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Tämä työ on tehty toimeksiantona Liikenteen turvallisuusvirasto Trafille. Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa Liikenteen turvallisuusvirasto Trafiin saapuviin pätevyyskirjahakemuksiin liittyviä ongelmia ja selvittää, kuinka hakemusten puutteita voitaisiin vähentää. Opinnäytetyön tavoitteena on selkeyttää ja helpottaa merenkulun pätevyyskirjojen hakemista päivittämällä ohjeistus. Ohjeistuksen selkeyttämisen avulla pyritään vähentämään puutteellisten ja epäselvien hakemusten määrää ja näin lyhentämään käsittelyaikoja. Lyhyemmät käsittelyajat palvelisivat sekä merenkulkijoita että hakemuksia käsitteleviä tarkastajia.

Opinnäytetyön tuloksena tehdyt ohjeet ovat liitteinä työn lopussa. Ne tulevat olemaan nähtävillä Liikenteen turvallisuusviraston Internet-sivuilla.

Liikenteen turvallisuusviraston Ohjaajaryhmän sisäiseen ohjeistukseen tarkoitettu liite pätevyyskirjahakemusten ja niihin liittyvien liitteiden käsittelystä ja hyväksymisestä ei ole nähtävissä julkisesti. Sisäiseen käyttöön tarkoitettun ohjeen pohjalta on tarkoitus tehdä vuonna 2013 uudistuvan aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä annettavan asetuksen mukainen ohjeistus sen voimaan astuessa. Ohjeistukseen tulee silloin muun muassa tulkintoja koulutusten hyväksymisestä. Opinnäytetyön aikana tehtyä ohjeistusta on tarkoitus käyttää Ohjaajaryhmän tarkastajien perehdyttämisvälineenä.

1.2 Työn rajaus

Opinnäytetyössä keskitytään kansainvälisen STCW-yleissopimuksen mukaisiin pätevyyskirjoihin ja niitä koskevissa hakemuksissa esiintyviin ongelmiin. Kotimaanliikenteen pätevyyskirjat otetaan huomioon ohjeistusta kirjoitettaessa, mutta pääpaino työssä on kansainvälisillä pätevyyskirjoilla.

Opinnäytetyössä tarkastellaan myös pääpiirteittäin, mitä Suomen lainsäädännössä tapahtuu kansainvälisen STCW-yleissopimuksen Manilan muutosten vuoksi. Tässä työssä ei oteta kantaa merimieslääkärintodistuksista johtuvien puutteiden vähentämiseen, vaikka lääkärintodistuksissa esiintyviä puutteita kartoitetaankin työn aikana.

2 LIIKENTEEN TURVALLISUUSVIRASTO TRAFI

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi on liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla toimiva keskushallinnon virasto, joka vastaa liikennejärjestelmän sääntely- ja valvontatehtävistä. Trafi edistää liikenteen turvallisuutta ja kestävää kehitystä liikennejärjestelmässä. Virasto tuottaa myös liikenteen viranomaispalveluja. (Laki Liikenteen turvallisuusvirastosta 13.11.2009/863.)

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi aloitti toimintansa vuoden 2010 alussa samaan aikaan kuin Liikennevirasto (Trafi 2012). Silloisen Merenkululaitoksen tehtävät jaettiin tuolloin näiden kahden viraston kesken siten, että Merenkululaitoksen meriturvallisuustoiminto, luotsauksen viranomaistehtävät, alusliikennepalveluiden toimivaltaisen viranomaisen tehtävät sekä alusrekisterin pitäminen siirtyivät Liikenteen turval-

lisuusviraston alaisuuteen (Liikenne- ja viestintäministeriö 2012). Liikenneviraston alaisuuteen liitettiin puolestaan Merenkululaitoksen väylätoiminnot (Liikennevirasto 2012). Samaan aikaan Liikenteen turvallisuusviraston alaisuuteen yhdistyivät Ajoneuvohallintokeskus AKE, Ilmailuhallinto sekä Rautatievirasto (Trafi 2012).

Liikenteen turvallisuusviraston Lupakirjat ja pätevyudet -yksikkö vastaa luonnollisten henkilöiden eli yksityishenkilöiden lupa-, kelpoisuus- ja pätevyysasioista sekä alusten miehitysasioista. Näihin henkilölupiin sisältyvät muun muassa ilmailun, merenkulun sekä rautateiden lupakirja- ja kelpoisuusasiat. Merenkulun osalta yksikkö vastaa esimerkiksi pätevyyskirjojen myöntämisestä ja pätevyysrivapauksista sekä vahvistaa alusten turvallisen miehityksen myöntämällä aluksille miehitystodistukset. (Turvanet 2012.)

Lupakirjat ja pätevyudet -yksikkö on jakautunut kolmeen ryhmään: Erityispätevyudet, Lupakirjat sekä Ohjaajaryhmä (Turvanet 2012). Tässä työssä keskitytään Ohjaajaryhmälle kuuluviin tehtäviin. Lupakirjat ja pätevyudet -yksikön Ohjaajaryhmän tarkastajat toimivat merenkulun asiantuntijoina ja käsittelevät saapuneet merenkulun pätevyyskirjahakemukset, joita suurin osa Ohjaajaryhmään saapuvista hakemuksista on (Wallenius 2012).

3 PÄTEVYYSKIRJAT JA LAINSÄÄDÄNTÖ

Merenkulun henkilölupia säädellään kansainvälisellä sekä kansallisella lainsäädännöllä. Suomessa pätevyyskirjoihin liittyviä asioita käsittelevät laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annettu laki (1687/2009) sekä Valtioneuvoston asetus aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä (1797/2009). (Wallenius 2012.)

Aluksen laivaväkeen kuuluvalla henkilöllä on oltava toimeen vaadittava pätevyys ennen kuin tämä ottaa toimen vastaan (Valtioneuvoston asetus 1797/2009). Osoituksena vaadittavasta pätevyydestä on henkilölle myönnetty pätevyyskirja. Joihinkin toimiin tai tehtäviin vaaditaan myös lisäpätevyys. (Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta 1687/2009.) Kaikista lisäpätevyyksistä ei vaadita viranomaisen myöntämää lisäpätevyystodistusta, milloin lisäpätevyyteen liittyvä koulutustodistus riittää (International Maritime Organization 2011).

Pätevyyskirjat ovat voimassa määräajan tai toistaiseksi ja täten osaa niistä tulee uusia säännöllisesti (Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta 1687/2009). On tärkeää, että uusien pätevyyskirjojen hakeminen ja vanhojen uusiminen tapahtuisivat mahdollisimman vaivattomasti ja helposti, koska pätevyyskirjat ovat niin olennainen osa aluksella työskentelyä. (Wallenius 2012).

3.1 Pätevyyskirjojen hakemusmenettelyt

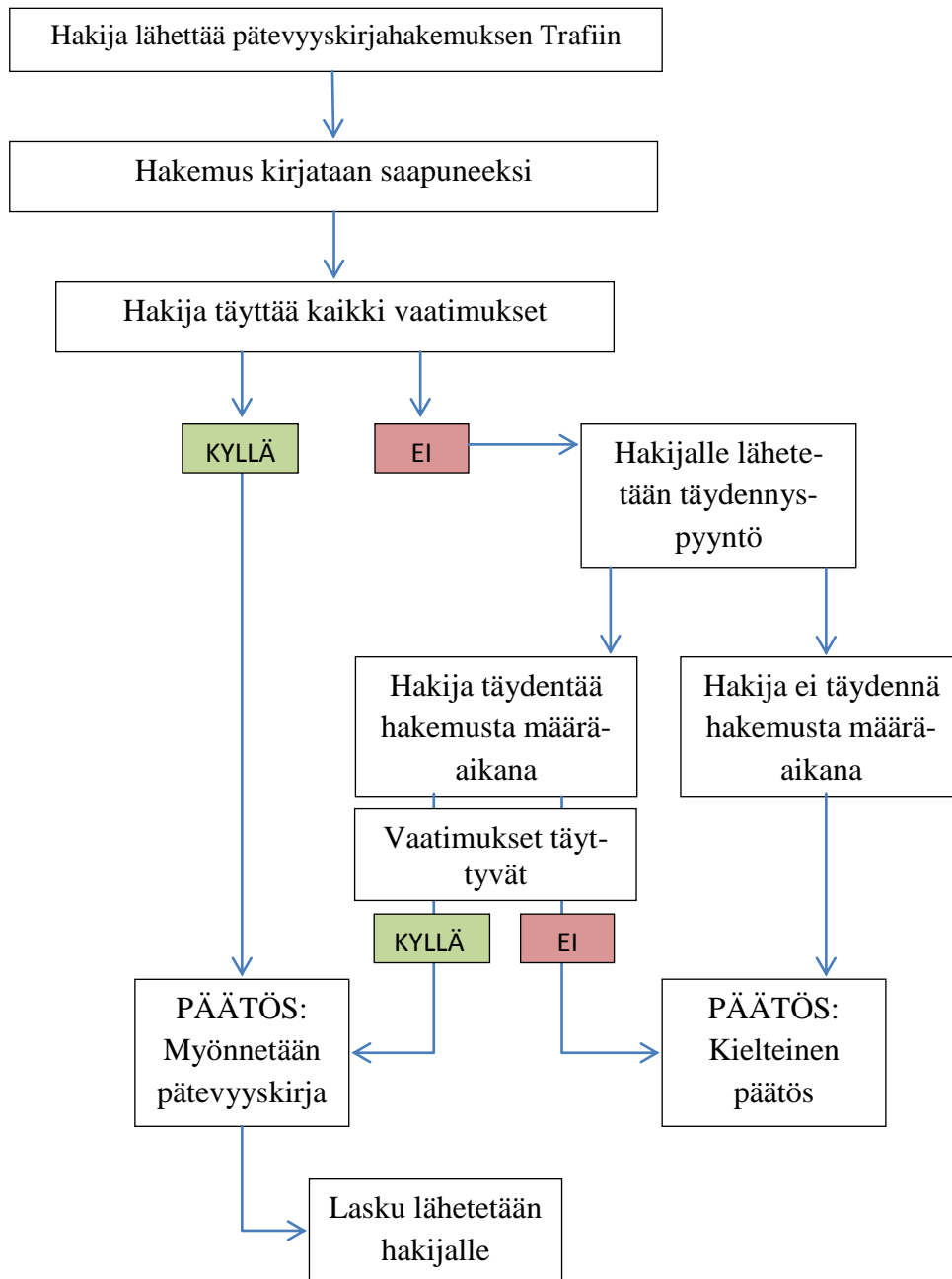
Pätevyyskirjojen hakemusmenettelyt alkavat hakijan lähettäessä pätevyyskirjahakemuksensa Liikenteen turvallisuusvirastoon käsittelyä varten (Kuva 1). Laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetussa laissa (1687/2009) sanotaan, että pätevyyskirjaa haetaan kirjallisesti Liikenteen turvallisuusvirastolta. Hakijan on hakemuksensa tueksi esitettävä kaikki tarpeelliset tiedot ja selvitykset, jotka tarvitaan pätevyyskirjan myöntämistä varten. (Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta 1687/2009.)

Hakijan tulee täyttää hakemansa pätevyyskirjan saamisen edellytyksenä olevat vaatimukset, joista säädetään laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetussa laissa (1687/2009) sekä aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009). (Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta 1687/2009; Valtioneuvoston asetus 1797/2009.)

Pätevyyskirjan myöntämisen edellytyksenä ovat esimerkiksi koulutuksen suorittaminen ja meripalveluvaatimuksen täytyminen. Jokaisella pätevyyskirjalla on omat vaatimuksensa pätevyyteen oikeuttavasta meripalvelusta. Esimerkiksi vahtimiehen pätevyyskirjaa varten tarvitaan vahtimiehen koulutuksen lisäksi kaksi kuukautta meripalvelua hyväksytyyn harjoitteluohjelman mukaisesti, kun taas kotimaanliikenteessä olevan kansimiehen pätevyyskirjan saaminen ei edellytä suoritettua meripalvelua aluksella suoritettuna koulutuksen lisäksi (Valtioneuvoston asetus 1797/2009).

Jos hakijan lähettämästä pätevyyskirjahakemuksesta puuttuu jotakin tai kaikki vaatimukset eivät täyty hakijan osalta, on hakemus puutteellinen. Hakijalle annetaan tällöin kolmen kuukauden määräaika ja hänelle lähetetään täydennyspyyntö. Kolmen kuukauden määräajan sisällä puutteellinen hakemus tulee täydentää tarkastajan lähettämän täydennyspyynnön mukaisesti. Jotkut hakijat täydentävät hakemuksensa nopeasti täydennyspyynnön saatuaan, mutta joissakin tapauksissa hakija jättää

hakemuksen täydentämättä. Tämän seurauksena hakemusta ei pystytä käsittelemään eteenpäin ennen kuin määräaika päättyy. Tällöin tarkastaja joutuu tekemään hakemukselle kielteisen päätöksen. (Wallenius 2012.)

Kuva 1. Kaavio Liikenteen turvallisuusvirasto Trafin hakemusmenettelyistä.

Hakijat voivat tarvittaessa peruuttaa hakemuksensa täydennyspyynnön mukana lähetettävällä kaavakkeella (Kuva 2) (Wallenius 2012). Hakemus tulisi perua määräajan sisällä, jos hakija ei pysty täydentämään hakemustaan määräaikana. Mikäli hakija tarvitsee pätevyyskirjahakemuksensa käsittelylle lisää aikaa, tulee hänen olla yhteydessä

Liikenteen turvallisuusvirastoon. (Wallenius 2012.) Useat hakijat jättävät hakemuksensa helposti peruuttamatta, jos puutteita esiintyy (Mänty 2012).

HAKEMUKSEN PERUUTTAMINEN

<i>Hakijan nimi ja syntymäaika</i>	
<i>Haettu pätevyyskirja</i>	
<i>Hakemuksen peruuttaminen</i>	Peruutan pätevyyskirjahakemukseni.
<i>Päiväys</i>	
<i>Allekirjoitus</i>	

Kuva 2. Lomake hakemuksen peruuttamista varten.

Määräaikana hakijat saattavat suorittaa esimerkiksi pätevyyteen vaadittavia puuttuneita kursseja tai kerätä pätevyyteen tarvittavaa meripalvelua. Koulutuksen tai meripalvelun puuttuminen tai niistä lähetettyjen todistusten puutteellisuudet ovat yleisimpiä hakemuksiin liittyvistä puutteista. (Mänty 2012.)

3.2 Koulutusvaatimukset ja niiden arviointi

Pätevyyskirjaa varten tarvittavan koulutuksen tulee täyttää pätevyyksille asetetut vaatimukset, jotka perustuvat kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers – yleissopimuksen määräyksiin. Tätä sopimusta kutsutaan yleisimmin STCW-yleissopimukseksi. (Valtioneuvoston kirjelmä U 43/2011 vp.)

STCW-yleissopimuksen vaatimusten mukaista merenkulkualan koulutusta voi saada Suomessa ammatillisessa oppilaitoksessa, ammattikorkeakoulussa sekä merenkulkualan erityiskoulutusta antavilta järjestäjiltä (Koulutuksen arviointineuvosto 2011). Koulutuksen järjestäjät huolehtivat, että heidän tarjoamansa koulutus täyttää STCW-yleissopimuksen asettavat vaatimukset. Merenkulkualan perustutkinnon opetussuunnitelmat hyväksyy koulutuksen järjestäjä itse, kun kyse on toisen asteen ammatillisesta koulutuksesta. Opetussuunnitelmien laadinnassa on kuitenkin noudatettava tutkinnon perusteita. Ammattikorkeakoulut laativat ja hyväksyvät itsenäisesti opetussuunnitelmansa, sillä valtakunnallisia tutkinnon perusteita tai vastaavia ei ole. (Karkama 2012.)

Suomessa merenkulun koulutusta antavat koulut arvioidaan riippumattomalla arvioinnilla STCW-yleissopimuksen ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutuksesta annetun direktiivin 2008/106/EY mukaisesti vähintään viiden vuoden välein (Karkama 2012). Suomessa arviointi toteutetaan niin, että korkeakoulujen arviointineuvosto sekä koulutuksen arviointineuvosto vastaavat ammattikorkeakoulujen ja oppilaitosten arvioinnista (Karkama 2012). Suomessa on 12 merenkulkualan koulutusta antavaa koulutusyksikköä. Ne jakautuvat toisen asteen ammatillisiin oppilaitoksiin, korkeakouluihin sekä pelastautumis- ja turvallisuuskoulutusta tai laivaväen ensiapu- ja terveydenhuoltokoulutusta antaviin koulutusyksiköihin. (Koulutuksen arviointineuvosto 2011.)

Koulutusyksiköiden arvioinnin tavoitteena on varmistaa suomalaista merenkulkualan koulutusta tarjoavien organisaatioiden laatujärjestelmien toimivuus STCW-yleissopimuksen mukaisesti. Lisäksi suoritettavan arvioinnin avulla tunnistetaan koulutukseen liittyviä kehittämiskohteita ja annetaan suosituksia koulutuksen järjestäjille. (Koulutuksen arviointineuvosto 2011.) Liikenteen turvallisuusvirasto on mukana arvioinnin suunnittelussa ja seurannassa sekä raportoinnissa (Trafi 2012). Raportointi IMO:lle ja EU:n komissiolle Suomen merenkulkuopetuksen arvioinnista päättää arviointiprosessin (Karkama 2012).

Merenkulkijoiden vähimmäiskoulutuksesta annetun direktiivin mukaisesti myös pätevyyskirjojen myöntämijärjestelmän hallinto arvioidaan viiden vuoden välein. Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi ja Viestintävirasto Ficora tulee arvioida viiden vuoden välein, koska virastot myöntävät merenkulun pätevyyskirjoja Suomessa. Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi myöntää esimerkiksi toimeen tarvittavia pätevyyskirjoja (Trafi 2012). Viestintävirasto Ficora puolestaan myöntää merenkulun radiopätevyyskirjoja (Karkama 2012). Viranomaistoiminnan arviointi tapahtuu riippumattoman osapuolen toimesta (Tuomaala 2012).

3.3 STCW-yleissopimuksen uudistaminen

Samalla aluksella työskentelevät miehistön jäsenet ovat voineet saada koulutuksensa eri maissa ja erilaisissa järjestelmissä. Kaikilla miehistön jäsenillä tulee myös olla tarvittavat valmiudet suorittaa tehtävänsä niin, että turvallisuus ei vaarannu. Koulutuksella on tärkeä tehtävä meriturvallisuuden varmistamisessa. (Vähimmäiskoulutusdirektiivi 2008/106/EY.)

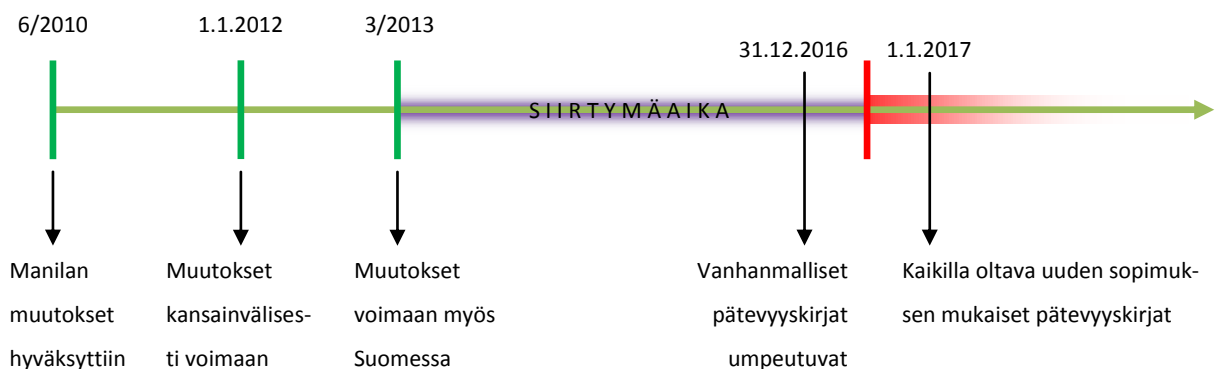
Kansainvälisen merenkulkujärjestön jäsenvaltiot hyväksyivät vuonna 1978 kansainvälisen merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan yleissopimuksen. Tämän yleissopimuksen tavoitteena on edistää ihmishengen turvaamista merellä ja meriympäristön suojelemista yhteisellä kansainvälisellä sopimuksella sekä luomalla merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevat standardit, joita kaikkien Kansainvälisen merenkulkujärjestön jäsenvaltioiden tulee noudattaa. STCW-yleissopimus tuli voimaan vuonna 1984. Yleissopimusta muutettiin merkittäväällä tavalla vuonna 1995. (International Maritime Organization 2011.)

IMO aloitti vuonna 2007 STCW-yleissopimuksen kattavan uudelleentarkastelun, johon komissio ja jäsenvaltiot osallistuivat aktiivisesti. Uudelleentarkastelu johti useisiin huomattaviin muutoksiin. STCW-yleissopimusta muutettiin Manilassa, Filippiineillä kesäkuussa 2010 sopimuspuolten konferenssissa yksimielisellä päätöksellä (International Maritime Organization 2011). Yleissopimukseen tehdyt muutokset tulivat kansainvälisesti voimaan 1.1.2012. Suomi on IMO:n pääsihteerille kesäkuussa 2011 osoittamallaan nootilla ilmoittanut, etteivät nämä ”Manilan muutokset” tule Suomea sitoviksi, ennen kuin tarvittavat kansalliset lainsäädännölliset täytäntöönpanotoimet on toteutettu. (Valtioneuvoston kirjelmä U 43/2011 vp.) Vuoden 2010 konferenssin jälkeen joitakin Manilan muutoksia on jo pantu käytäntöön Suomessa. Voimaan tulleet muutokset koskevat merityöaikalakia (140/2012), vesiliikennejuopumuksen promillerajaa (296/2012) sekä merenkulkijoiden lääkärintarkastuksia (1171/2010). (Laki merityöaikalain 9 ja 9 a §:n muuttamisesta 140/2012; Laki rikoslain 23 luvun 5 §:n muuttamisesta 296/2012; Laki laivaväen lääkärintarkastuksista 1171/2010.)

Liikenteen turvallisuusvirastolle oleellisia Manilan muutoksia ovat esimerkiksi merimiesten lääkärintarkastusten ja pätevyyskirjojen myöntämisvaatimuksiin tulleet tarkennukset ja muutokset. Manilan muutosten voimaan tulemisen myötä sähkömestarin, matruusin, konemiehen ja laivasähkömiehen pätevyyskirjoista tulee STCW-yleissopimuksen mukaisia pätevyyskirjoja. Suomessa näitä pätevyyskirjoja on aikaisemmin jo myönnetty. Ensiapukoulutuksesta, terveydenhuoltokoulutuksesta sekä päällystön palokoulutuksesta tulee uuden asetuksen myötä haettavissa olevia lisäpätevyystodistuksia. Haettavia pätevyystodistuksia tulevat olemaan myös suurnopeusaluksen päällystön lisäpätevyystodistus sekä dynaamisesti kannatellun aluksen päällystön lisäpätevyystodistus. Lisäksi joihinkin jo olemassa oleviin pätevyyskirjoihin tulee muutoksia. (Wallenius 2012.)

Manilan muutoksiin sisältyvät uudet pätevyudet edellyttävät tietyiltä osin muutoksia merenkulkualan koulutuksen sisältöön. Yhtenä esimerkkinä mainittakoon vahtiperämiehen koulutukseen kuuluvan ECDIS-koulutuksen pakollisuus kansainvälisellä tasolla Manilan muutosten myötä. Uudet koulutusvaatimukset eivät ole vielä astuneet voimaan Suomessa. Tarkempia koulutusten muutoksia ei tässä opinnäytetyössä esitetä, koska ne tulevat olemaan esillä uudessa asiaa käsittelevässä Liikenteen turvallisuusviraston määräyksessä, jonka työstäminen on kesken. (Wallenius 2012.)

Uuden laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain on tarkoitus tulla voimaan 1.3.2013 (Tuomaala 2012). Samalla on tarkoitus, että kumottaisiin valtioneuvoston asetus aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä (1797/2009). Tarkoituksena on, että valtioneuvosto antaisi lain voimaan tullessa uuden miehitysasetuksen ja Liikenteen turvallisuusvirasto määräyksen. (Wallenius 2012). Kaikki kolme säädöstä on tarkoitus saattaa voimaan samaan aikaan (Tuomaala 2012).

Kuva 3. Aikajana voimaan tulevista kansainvälisiin pätevyyskirjoihin liittyvistä muutoksista.

Aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetun asetuksen (1797/2009) mukaisia pätevyyskirjoja ja kelpoisuustodistuksia voidaan uuden lain astuessa voimaan kuitenkin antaa vuoden 2016 loppuun saakka (Kuva 3). Edellytyksenä on, että hyväksyttävä meripalvelu tai vanhojen säännösten mukainen koulutusohjelma tai kurssi on aloitettu ennen 1.7.2013. Tämä siirtymäsäännös perustuu uudistettuun STCW-yleissopimuksen liitteeseen. Siirtymäaikana sopimuspuolet voivat 1.1.2017 saakka myöntää ja tunnustaa pätevyyskirjoja ja antaa kelpoisuustodistuksia vanhojen säännösten mukaisesti (Wallenius 2012). 1.1.2017 lähtien kaikkien kansainvälisen liikenteen merenkulkijoiden STCW-yleissopimuksen nojalla myönnettyjen pätevyyskirjojen

on kuitenkin oltava Manilan muutosten mukaisia. Liikenteen turvallisuusvirastolle onkin äärimmäisen tärkeää, että merenkulkijat saavat hyvissä ajoin ennen siirtymäajan päättymistä tiedon siitä, miten he saavat uusittua pätevyyskirjansa. (Wallenius 2012.)

4 PÄTEVYYSKIRJAHAKEMUKSET JA NIIDEN LIITEASIAKIRJAT SEKÄ OHJEET

Pätevyyskirjojen hakemusmenettelyissä esiintyy useita ongelmia, jotka hidastavat hakemusten käsittelyä. Tämän takia merenkulun henkilölupien käsittelyssä esiintyy aika ajoin asiakkaita turhauttavia pitkiä käsittelyaikoja, jolloin he joutuvat odottamaan useita viikkoja, ennen kuin voivat saada hakemansa pätevyyskirjan. Hakemuksiin liittyvät ongelmat koskevat pääasiassa pätevyyskirjahakemusten mukana Liikenteen turvallisuusvirastoon tulevia liitteitä, mutta myös itse hakemuslomakkeen täytössä esiintyy välillä puutteita. Myös viraston Internet-sivustolta löydettävissä ohjeissa esiintyy vajavuuksia. (Wallenius 2012.)

Manilan muutosten takia Liikenteen turvallisuusvirastolla tulee olemaan ruuhkaa edessä, kun vanhanmalliset pätevyyskirjat tulee uusia. Puutteellinen tai epäselvä hakemus työllistää tarkastajia ja viivyttää pätevyyskirjan myöntämistä. Kartoittamalla hakemuksissa esiintyviä ongelmakohtia pyritään löytämään ratkaisu, jonka avulla hakijoita voitaisiin neuvoa suurimpien ongelmien välttämiseksi hakemusmenettelyiden aikana. Kun ymmärrettävää tietoa olisi hakijoiden saatavilla, olisi todennäköisyys ns. ”täydellisen” hakemuksen tekemiselle parempi. Hyväksyttävän hakemuksen käsittely on nopeampaa kuin puutteellisen ja epäselvän hakemuksen käsittely ja puutteellisten hakemusten väheneminen lyhentäisi käsittelyaikoja. (Wallenius 2012.)

4.1 Pätevyyskirjahakemukset vuonna 2011

Vuonna 2011 merenkulun henkilölupahakemuksia kirjattiin merenkulun tarkastajien käyttämään SAILOR-tietokantaan yli 3600 kappaletta. Hakemuksien perusteella 3063 pätevyyskirjaa myönnettiin tai uusittiin vuoden 2011 aikana. Samana vuonna kielteisiä päätöksiä tehtiin 190 kappaletta. Loput vuonna 2011 saapuneiksi kirjatusta hakemuksista käsiteltiin vuoden 2012 puolella. (SAILOR III 2012.)

SAILOR-tietokannan tilastoja katsomalla ei pystytä suoraan toteamaan, kuinka monelle hakijalle lähetettiin täydennyspyyntö puutteellisen tai epäselvän hakemuksen takia. Tarkastamalla pätevyyskirjahakemusten liitteet Lupakirjat ja pätevyudet -yksikön

arkistosta voidaan selvittää, onko hakijalle lähetetty täydennyspyyntö hakemuksen käsittelyn yhteydessä. Täydennyspyyntöön on kirjattu hakemuksessa todetut puutteet ja määräaika, mihin mennessä hakijan tulisi täydentää hakemusta. (Katila 2012.)

4.2 Pätevyyskirjahakemuslomakkeet

Yksi pätevyyskirjojen hakemusmenettelyihin liittyvistä ongelmista on puutteelliset ja epäselvästi täytetyt hakemuslomakkeet (Wallenius 2012). Puutteellisesta hakemuksesta voi puuttua yksinkertaisesti vain maininta haettavasta pätevyyskirjasta. Kyseinen kohta hakemuksessa on joko jätetty tyhjäksi tai siihen on kirjoitettu epäselvästi, mitä kirjaa haetaan (Kuva 4). Vapaamuotoisissa hakemuksissa jätetään helposti mainitsematta hakijan henkilö- ja yhteystiedot. Vapaamuotoista hakemusta käyttäessään hakijan tulisikin muistaa mainita hakemuksessaan kaikki samat asiat kuin mitä kysytään Liikenteen turvallisuusviraston tarjoamassa hakemuslomakkeessa. (Mänty 2012.)

Pätevyyskirja(t), jo(i)ta haetaan • Behörighetsbrev som söks
Kaikki, mitä näillä saa

Pätevyyskirja(t), jo(i)ta haetaan • Behörighetsbrev som söks
joku virallisen paperi ~~en tiedä~~

Kuva 4. Kahden puutteellisen hakemuslomakkeen kohta, jossa mainitaan haettavat pätevyyskirjat.

Joihinkin pätevyyskirjahakemuksiin on kirjoitettu maininta, että hakemukseen liitettyjen asiakirjojen avulla haetaan mitä tahansa pätevyyskirjaa, mikä vain on mahdollista saada. Tällaisten hakemusten tarkastelu hidastaa hakemusten käsittelyä entisestään. Voi olla, että kaikkia tarvittavia asiakirjoja joitakin pätevyyskirjoja varten ei ole liitetty hakemukseen. Tällöin tarkastajat joutuisivat lähettämään täydennyspyynnön kaikkia mahdollisia pätevyyskirjoja varten, jos hakemukseen on liitetty yksikin kyseiseen pätevyyskirjoon vaadittava kurssitodistus tai muu asiakirja, sillä yhdellä hakemuksella voi hakea samaan aikaan useampaa pätevyyskirjaa. Tällaisissa tapauksissa täydennyspyynnöissä pyydetään yleensä vain määrittelemään haettu pätevyyskirja. (Wallenius 2012.)

4.3 Työtodistukset ja meripalvelu

Hakemusmenettelyiden aikana selviää usein, että hakija ei ole suorittanut riittävästi meripalvelua eikä siksi täytä kaikkia pätevyyskirjan saamisen edellytyksinä olevista vaatimuksista. Suoritettu palvelu on voinut myös jäädä ilmoittamatta. (Autiomäki 2012.) Suomalaisilla varustamoilla ja laivaisännillä on meripalveluiden ilmoittamisvelvollisuus, joka perustuu lakiin laivaväen luetteloinnista. Eräs lain tarkoituksista on turvata laivaväen palvelussuhteita koskevien rekisterien luotettavuus, ja siksi on tärkeää, että meripalvelusta ilmoitetaan kaikki tarvittavat tiedot vaaditulla tavalla merimiesluetteloon (Laki laivaväen luetteloinnista 22.12.2006/1360). Liikenteen turvallisuusviraston Rekisteripalvelut ylläpitää merimiesluettelo. (Trafi 2012.)

Meripalvelusta voidaan ilmoittaa Liikenteen turvallisuusvirastolle joko työjaksoittain työn aloituksen ja lopetuksen yhteydessä (Kuva 5) tai vaihtoehtoisesti kotimaanliikenteen palveluista kuukausittain. Kumpaankin tarkoitukseen on oma lomakkeensa. Suuremmat varustamot tekevät ilmoituksensa etävientiohjelman avulla sähköisesti suoraan SAILOR-tietokantaan. Ilmoitukset voidaan tehdä myös kirjeitse postin välityksellä tai sähköpostilla, jos ohjelman käyttöön ei ole mahdollisuutta. (Autiomäki 2012.)

Lakia laivaväen luetteloinnista ei sovelleta henkilöihin, jotka työskentelevät aluksessa vain sen ollessa satamassa tai esimerkiksi uittokalustolla, uittoon käytettävää kuljetuskalustoa lukuun ottamatta. Myöskään huviveneessä tai vuokraveneessä suoritettua meripalvelua ei tarvitse lain mukaan ilmoittaa Liikenteen turvallisuusvirastolle. Lakia ei myöskään sovelleta valtion puolustus- tai rajavartiolaitarkoituksiin käytettävässä aluksessa työskenteleviin henkilöihin tai tarkastus-, huolto-, luotsaus- tai muussa näihin rinnastettavassa olevassa tehtävässä työskenteleviin henkilöihin silloin, kun työtä tehdään pelkästään tilapäisesti (Laki laivaväen luetteloinnista 22.12.2006/1360). Edellä mainitut työt saattavat kuitenkin olla pätevyyskirjaan oikeuttavaa meripalvelua tai ”vastaavaa palvelua”, vaikka sitä ei viedä merimiesluetteloon. Tällöin on siis tärkeää, että hakija pyytää työnantajalta oikeanlaisen työtodistuksen, jotta meripalvelu pystytään hyväksymään ja tarvittaessa kirjaamaan merimiesluetteloon (Autiomäki 2012).

Toinen yleinen meripalveluun liittyvä ongelma hakemusmenettelyiden aikana on hakijoiden hakemukseen liittämä työtodistus, josta ei voida hyväksyä meripalvelua. Hyväksyttävässä työtodistuksessa tai palvelutodistuksessa tulee olla selvästi ilmoitettuna samat tiedot kuin varustamoiden käyttämissä merimiesrekisteri-ilmoituksissakin sekä

varustamon leimat. Puutteellisista työtodistuksista puuttuu usein meripalvelun tarkat meripäivien lukumäärät sekä aluksen koko, konetehto tai kutsutunnus. (Autiomäki 2012.)

1 Sukunimi Släktnamn		9 Aluksen nimi Fartygets namn	
2 Etunimet Förnamn		10 Tunn.k. Signalkbst.	IMO-nro IMO-nr.
3 Henkilötunnus Personbeteckning	4 Kansalaisuus Medborgarskap	11 Kansallisuus Nationalitet	
5 Työsopimus tehty, pvm Arbetsavtal uppgjort, datum		12 Työnantaja Arbetsgivare	
6 Toimi aluksella Befattning ombord		13 Osoite ja puhelin Adress och tfn	
7 Työjakso aluksella alkoi, pvm Arbetsperioden ombord började, datum			
Paikka ja aika Ort och datum		Leima Stämpel	
Postiosoite PL 320 00101 HELSINKI	Postadress PB 320 00101 HELSINGFORS	Puhelin Telefon 020 618 500	Faksi Fax 020 618 6597
			Varustamo Rederiet

Kuva 5. Lomake, joka täytetään työn alkaessa, kun meripalvelu ilmoitetaan työjaksoit-
tain Liikenteen turvallisuusvirastoon.

Ulkomaisella aluksella työskentelevän suomalaisen merenkulkijan tulee itse pitää huolta, että hän muistaa pyytää palvelutodistuksen työjaksostaan. Pyydetystä todistuksesta tulee selvittää luotettavat tiedot aluksesta ja meripalveluajasta. Työtodistuksena käytetyn palvelutodistuksen tulee sisältää samat tiedot kuin suomalaisten merimiesrekisteri-ilmoitusten. Joillekin hakijoille on tullut yllätyksenä, että heidän saamansa todistukset ovat puutteellisia. Jotkut Liikenteen turvallisuusvirastoon lähetetyistä palvelutodistuksista eivät ole esimerkiksi sisältäneet tietoja aluksen koosta, tyypistä, IMO-numerosta tai liikennealueesta. Myös meripäivien lukumäärä on joskus jäänyt merkittävältä ja todistuksesta käy vain ilmi työsuhteen pituus päivämäärinä ilmaistuna, jolloin palvelua ei pystytä hyväksymään merimiesluetteloon. Merimiesluetteloon hyväksytään todelliset meripäivät, ei työsuhteiden pituuksia. (Autiomäki 2012.)

Ulkomaisella aluksella suoritettu palvelusta lähetetyn palvelutodistuksen tiedot tarkastetaan aluksen osalta luokituslaitoksilta, jotta voidaan varmistua aluksen olemassaolosta sekä liikenteessä olosta. Tällä pyritään välttymään väärennetyiltä palveluilmoituksilta. (Autiomäki 2012.)

4.4 Koulutustodistukset

Pätevyyskirjoja haettaessa tulee hakijalla olla suoritettuna pätevyyteen oikeuttava koulutus. Todistus suoritetusta koulutuksesta tulee liittää hakemukseen, jotta koulutus voidaan hyväksyä ja että pätevyyskirja pystytään myöntämään hakijalle kaikkien pätevyyskirjaan kohdistuvien vaatimusten täytyessä hakijan osalta. Hakemusmenettelyiden suurin ongelma on koulutustodistuksen puuttuminen hakemuksesta. (Aarnio 2012.)

Lisäksi suoritettun koulutuksen tulee olla vaatimusten mukainen. Koulutustodistuksissa tulee olla viittaus STCW-yleissopimuksen tai aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetun asetuksen (1797/2009) kohtaan, josta kyseisen koulutuksen vaatimukset tulevat ilmi. Tarvittavien viittausten puuttuminen on eräs hakemusten mukana lähetettyjen koulutustodistusten ongelmista. (Aarnio 2012.)

Kyseisten viittausten avulla pystytään esimerkiksi erottelemaan eritasoiset koulutukset toisistaan. Esimerkiksi palo- ja ensiapukoulutuksia on sekä miehistölle että päällystölle, ja ne ovat täten eritasoisia. Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy kurssi- ja koulutustodistukset niissä esiintyvien säädösviittausten perusteella. (Wallenius 2012.)

Pätevyyskirjahakemukseen liitettävien koulutustodistusten tulee olla enintään viisi vuotta vanhoja lisäpätevyyskirjoja haettaessa. Tällä vaatimuksella pyritään varmistamaan siitä, että hakija on ylläpitänyt taitojaan edellisen viiden vuoden aikana. (Aarnio 2012.)

Kaikkien kurssi- ja koulutustodistusten tulee olla STCW-yleissopimuksen tai asetuksen (1797/2009) mukaisia. Jos koulutus on vanhan STCW-yleissopimuksen mukainen, pyydetään hakijaa toimittamaan merenkulkualan koulutusta järjestävältä oppilaitokselta saatu lausunto siitä, että koulutuksen järjestäjän mukaan vanha koulutus vastaa sisällöltään nykyvaatimusten mukaista koulutusta. (Aarnio 2012.)

Jos hakijan vanha koulutus ei vastaa voimassa olevan STCW-yleissopimuksen mukaista koulutusta, tulee koulutuksen tarjoajan katsoa oman harkintansa mukaisesti, mitä täydennyskoulutusta hakijalta vaaditaan, jotta tämän koulutusta voidaan pitää voimassa olevan STCW-yleissopimuksen mukaisena. (Aarnio 2012.)

4.5 Merimieslääkärintodistus

Merenkulkijoiden säännöllinen lääkärintarkastus perustuu kansainvälisen työjärjestön työkonferenssin vuonna 1946 hyväksymään merenkulkijain lääkärintarkastusta koskevaan sopimukseen nro 73. Suomi ratifioi sen vuonna 1956 ja se saatettiin voimaan asetuksella nro 275/1956. (Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2005:3.)

Asetusta merimiehen lääkärintarkastuksista sovelletaan pääsääntöisesti niihin, jotka otetaan toimeen sellaiseen alukseen, jossa tehtävään työhön sovelletaan merimieslakia (423/1978). Merimieslakia sovelletaan työhön, jota työntekijä sopimuksen perusteella tekee työnantajalle tämän johdon ja valvonnan alaisena palkkaa tai muuta vastiketta vastaan suomalaisessa aluksessa tai työnantajan määräyksestä väliaikaisesti muualla. (Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2005:3.)

Merenkulun pätevyyskirjoja ei voi saada ilman hakijan selvitystä siitä, että hänen terveydentilansa on merimiesten terveydentilasta annettujen säännösten ja määräysten mukainen. Säännöksistä johtuen käytännössä kaikilta ammattimaisessa merenkulussa työskenteleviltä, myös kotimaanliikenteessä toimivilta työntekijöiltä, vaaditaan merimieslääkärintodistus. Se vaaditaan myös, vaikka merenkulku olisi vain hakijan sivu-työtehtävä. (Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2005:3.)

Yksi pätevyyskirjahakemusten puutteista on merimieslääkärintodistuksen puuttuminen kokonaan hakemuksen liitteistä. Laki merimiehen lääkärintarkastuksista pidettävästä rekisteristä (25/1999) velvoittaa työterveyslaitoksen pitämään merimiehen lääkärintarkastuksissa annetuista lääkärintodistuksista valtakunnallista rekisteriä (Laki merimiehen lääkärintarkastuksista pidettävästä rekisteristä 25/1999). Liikenteen turvallisuusvirastoon tulee lähettää kopio voimassa olevasta merimieslääkärintodistuksesta pätevyyskirjahakemuksen yhteydessä, koska lääkärintodistukset eivät ole virastossa jo valmiiksi, niin kuin useat hakijat uskovat (Mänty 2012).

Pätevyyskirjaa haettaessa hakijalla tulee asetuksen mukaan olla suomalaisten säännösten mukainen terveys. Todiste vaaditusta terveydestä on suomalainen merimieslääkärintodistus, joka voi olla suomen-, ruotsin- tai englanninkielinen (Wallenius 2012). Merimiehen lääkärintarkastuksen voi tehdä merimieslääkäri (Laki laivaväen lääkärintarkastuksista 17.12.2010/1171). Ulkomaisen merimieslääkärintodistuksen voi liittää pätevyyskirjahakemuksen liitteisiin vain erityisen painavasta syystä. Ulkomainen merimieslääkärintodistus saatetaan hyväksyä esimerkiksi silloin, jos suomalainen merenkulkija asuu ja työskentelee kaukana Suomesta ulkomaisen varustamon palveluksessa eikä käy Suomessa vapaa-ajallaan eikä töissä ollessaan. Työntekijän on aluksella ollessaan pidettävä mukana lippuvaltion säännösten mukainen merimieslääkärintodistus, jolloin hän ei välttämättä tarvitse suomalaista merimieslääkärintodistusta muuhun kuin pätevyyskirjan hakemista varten. Tällöin olisi kohtuutonta vaatia hakijaa lentämään Suomeen vain suomalaisen lääkärintodistuksen hankkimista varten. (Wallenius 2012.)

Puutteita merimieslääkärintodistuksissa esiintyy myös niiden voimassaolon osalta. Pätevyyskirjaa haettaessa hakijan merimieslääkärintodistuksen tulee olla voimassa hakemuksen käsittelyn aikana. Hakemuksen mukana tulleen merimieslääkärintodistuksen voimassaolopäivä katsotaan todistuksessa olevan lääkärinlausunnon päiväyksen mukaan (Mänty 2012). ”*Laivaväen lääkärintarkastuksesta annettava lääkärintodistus on voimassa kaksi vuotta sen antopäivästä lukien. Alle 18-vuotiaan lääkärintodistus on voimassa yhden vuoden ajan. Väriäköä koskeva todistus on voimassa kuusi vuotta.*” (Laki laivaväen lääkärintarkastuksista 17.12.2010/1171).

Pätevyyskirjahakemusten mukana tuleviin merimieslääkärintodistuksiin liittyy myös todennäköisimmin lääkärin huolimattomuudesta johtuvia puutteita. Useasta pätevyyskirjahakemuksen mukana olleesta lääkärintodistuksesta puuttuu merkintöjä pätevyyden myöntämiselle kriittisistä kohdista. Joistakin lääkärintodistuksista on jäänyt pois esimerkiksi lomakkeen kohdissa 1 ja 2 sekä 53 ja 54 oleva merkintä siitä, onko kyseessä alku- vai uusintatarkastus (Liite 1) (Mänty 2012). Tämän merkinnän puuttuessa lääkärintodistuksen tulkinta vaikeutuu etenkin näkövaatimusten tulkinnan osalta, koska riittävän näön vaatimukset vaihtelevat sen mukaan, kummasta tarkastuksesta on kyse (Heikkinen 2012). Yleinen puute lääkärintodistuksissa on pois jätetty merkintä kohdista 92–95, joista näkyy hakijan soveltuvuus meripalveluun. Lääkärin lausunto meripalveluun soveltuvuudesta pystytään merkinnän puuttuessa tarkastamaan tarkas-

tuksen tehneeltä lääkäriltä, mutta se pitkittää käsittelyaikaa erityisesti lääkärin ollessa tavoittamattomissa (Heikkinen 2012). Olisikin hyvä, että merenkulkijat tarkastaisivat lääkärinsä kanssa saamansa merimieslääkärintodistuksen varmuuden vuoksi, jotta puuttuvilta merkinnöiltä vältyttäisiin (Mänty 2012).

Jos merimieslääkäri ei pidä tarkastettavaa soveltavana tämän haluamaan aluspalvelukseen, on henkilöllä mahdollisuus hakea poikkeuslupaa, mikäli tämä kuitenkin haluaa hakea pätevyyskirjaa tai aikoo hakeutua toimeen alukselle (Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2005:3). Poikkeuslupa tulee hakea ja olla myönnettynä Liikenteen turvallisuusvirastolta ennen kuin asiakas voi hakea pätevyyskirjaa (Heikkinen 2012).

Merimieslääkärintodistukseen liittyvää sääntelyä on tarkoitus päivittää lähiaikoina. Merimieslääkäreiden hyväksyminen, heidän valvonta ja ohjeistus on tarkoitus siirtää Valvirasta Liikenteen turvallisuusvirasto Trafille (Wallenius 2012).

4.6 Ohjeistus Liikenteen turvallisuusviraston Internet-sivuilla

Liikenteen turvallisuusviraston Internet-sivuilla on kerrottu yleisesti pätevyyskirjojen hakemisesta ja pätevyyskirjoihin liittyvistä säädöksistä. Internet-sivuilla esimerkiksi mainitaan, että pätevyyskirjoista ja niiden vaatimuksista säädetään laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetussa laissa sekä aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa. Sivulla ohjeistetaan myös, mitä kaikkien hakemusten mukana tulisi lähettää, kuten todistus vaaditusta koulutuksesta sekä kopio voimassa olevasta meripalveluun oikeuttavasta lääkärintodistuksesta. (Trafi 2012.)

Pätevyyskirjat on jaettu Internet-sivuilla aluksen eri osastojen mukaan, kuten esimerkiksi kansi- ja konepäällystön pätevyyskirjat on eroteltu toisistaan. Muut pätevyyskirjat on jaettu miehistön ja talousosaston pätevyyskirjoihin. Lisäksi kaikki lisäpätevytydet ovat omassa kategoriassaan. Lisäpätevyksiä ovat esimerkiksi hätätilanteiden peruskoulutuksen Basic Safety Training -lisäpätevyyskirja ja säiliöaluksilla tarvittava säiliöaluskirja. (Trafi 2012.)

Haettavien pätevyyskirjojen kohdalla on tiedotettu samat asiat kuin ovat luettavissa asiaa koskevasta laista ja asetuksesta. Sivuston ohjeistuksella halutaan välttää lain tai asetuksen tulkintavirheitä pätevyyskirjoja haettaessa. Tarjottu ohjeistus on kuitenkin osittain puutteellista, kaikista haettavissa olevista pätevyyskirjoista ei ole edes kunnol-

lista mainintaa. Esimerkiksi öljysäiliöaluksilla tarvittavia raakaöljyjesu-lisäpätevyyskirjoja ei ole mainittu sivustoilla laisinkaan. Sivustolla esiintyvien puut-teiden vuoksi Internet-sivuilla on selkeä päivittämisen tarve. (Wallenius 2012.)

5 TUTKIMUSONGELMAT

Pätevyyskirjojen myöntäminen perustuu erilaisiin lakeihin ja asetuksiin sekä määräyk-siin, ja siksi pätevyyskirjojen myöntämiselle on asetettu tarkat vaatimukset. Hakijoi-den tulee lähettämänsä hakemuksensa perusteella osoittaa, että he täyttävät pätevyys-kirjan saamisen edellytyksenä olevat ehdot, joista säädetään kansainvälisessä sekä kansallisessa lainsäädännössä. (Trafi 2012.)

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan, miten saapuvat pätevyyskirjahakemukset saataisiin täyttämään niihin kohdistuvat sisällölliset vaatimukset samalla, kun hakemusten täyt-tämisestä tehtäisiin asiakkaille mahdollisimman helppoa ja vaivatonta. Ongelman rat-kaisemisella pyritään vähentämään hakemusmenettelyissä esiintyviä puutteita niin asiakkaiden lähettäessä hakemuksensa virastoon kuin niiden käsittelyvaiheessa.

Opinnäytetyön tulosten perusteella päivitetään pätevyyskirjojen hakuohjeita, millä us-kotaan helpotettavan hakemusten lähettämistä ja näin nopeutettavan hakemusmenette-lyitä, sillä kaikki tarvittavat asiakirjat osattaisiin lähettää jo ensimmäisellä kerralla. Silloin täydennyspyyntöjä ei tarvitsisi lähettää asiakkaille vain sen takia, että joku asiakirja ei ole liitettynä hakemukseen. Opinnäytetyön aikana selvitetään myös hake-muksiin liitettävien asiakirjojen sisällön ohjeistuksen tarpeellisuus.

Opinnäytetyössä pyritään vastaamaan seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

1. Miten pätevyyskirjahakemuksiin liittyviä puutteita saataisiin vähennettyä?
2. Miten merenkulun pätevyyskirjojen hakemusmenettelyt saataisiin asiakasläheisik-si?
3. Miten pätevyyskirjahakemusten käsittelyä voitaisiin nopeuttaa?

6 TUTKIMUSMENETELMÄ

Tutkimus tehtiin toiminnallisena opinnäytetyönä, jolla pyrittiin kehittämään merenkulun henkilölupien hakemusmenettelyitä Liikenteen turvallisuusvirastossa. Hanna Vilkka ja Tiina Airaksinen ovat kirjoittaneet *Toiminnallinen opinnäytetyö* -nimisen oppaan, jonka mukaan toiminnallinen opinnäytetyö voi olla alasta riippuen ammatilliseen käytäntöön suunnattu ohje, ohjeistus tai opastus (Vilkka & Airaksinen 2003, 9). Koska tämän opinnäytetyön pohjalta oli tarkoitus tehdä pätevyyskirjojen hakemiseen liittyvä ohjeistus sekä sisäinen perehdyttämisväline, päädyin valitsemaan tämän tavan lähestyä aihettani.

Tutkimuksessa selvitettiin kartoituksen avulla kuinka saataisiin vähennettyä puutteellisten ja epäselvien pätevyyskirjahakemusten saapumista Liikenteen turvallisuusvirastoon, jotta käsittelyajat lyhentyisivät. Kvantitatiivisella eli määrällisellä tutkimusotteella voidaan saada vastaus kysymyksiin ”miten paljon” sekä ”miksi” (Töttö 2000, 75). Määrällisen tutkimuksen keinoin SAILOR-tietokantaa käyttäen selvitettiin, missä kohdin pätevyyskirjahakemuksia esiintyy eniten puutteita ja ongelmia ja mitkä niistä ovat yleisimpiä. Saatuja tuloksia analysoitiin frekvenssejä laskemalla ja näin hakemusten yleisimmät puutteet saatiin selville ja tuloksista tehtiin diagrammi. Diagrammin avulla katsottiin suurimmat puutteet ja selvitettiin, miltä osin ohjeita tulisi erityisesti päivittää.

Samanaikaisesti Liikenteen turvallisuusviraston asiakkaille lähetettiin kysely pätevyyskirjahakemuksista ja nykyisistä hakemusmenettelyistä (Liite 2). Kysely päätettiin toteuttaa kvalitatiivisella otteella. Kvalitatiivinen eli laadullinen ote pyrkii vastaamaan kysymyksiin ”mitä” ja ”miten”, minkä vuoksi laadullinen kyselylomake sopi asiakkaiden mielipiteiden selvittämiseen (Töttö 2000, 75). Kyselyn tarkoituksena oli saada selville mitä mieltä asiakkaat ovat pätevyyskirjojen hakemusmenettelyistä ja miten he saivat selville hakemukseen tarvittavat liiteasiakirjat. Kyselyssä oli monivalintakysymyksiä ja avoimia kysymyksiä ja sen vastausaika oli 1.10.–31.10.2012. Kuukauden pituisen vastausajan uskottiin olevan tarpeellinen merimiesten työaikojen takia ja posituksessa kuluvan ajan vuoksi. Pitkällä vastausajalla toivoin mahdollisimman monen vastaavan lyhyeen kyselyyn. Kysely lähetettiin sadalle lokakuun 2011 ja lokakuun 2012 välisenä aikana pätevyyskirjaa hakeneelle asiakkaalle. Asiakaspalautekysely lähetettiin postin välityksellä asiakkaiden kotiosoitteisiin, koska kaikkien kyselyyn osal-

listuneiden sähköpostiosoitteita ei ollut ilmoitettu pätevyyskirjoja haettaessa, mikä esti sähköisen kyselyn tekemisen. Lähetetyistä kyselyistä 26 % palautettiin vastausaikana. Vastauksia toivottiin palautuvan 30 %.

Asiakaskyselyn tuloksia käytettiin hakemusten ongelmakohtien kartoittamiseen ja otettaessa huomioon, kuinka hakemusmenettelyitä voitaisiin muuttaa asiakasläheisemmiksi. Analysoimalla kyselyyn saatuja vastauksia sekä laadullisesti että määrällisesti saatiin selville, missä määrin asiakkaat pitivät ohjeistuksen päivittämistä tarpeellisenä ja kuinka monen hakemuksessa esiintyi ongelmia hakemusmenettelyiden aikana.

Sen jälkeen kun oli selvitetty suurimmat hakemuksissa esiintyvät ongelmat, haastateltiin Liikenteen turvallisuusvirastossa työskenteleviä virkamiehiä. Kuudelta virkamieheltä pyydettiin tietoa pätevyyskirjahakemusten hakemusmenettelyistä sekä pätevyyskirjojen myöntämisen edellytyksenä olevista vaatimuksista. Myös hakemusten liiteasiakirjojen sisällöllisistä vaatimuksista pyydettiin tietoa, koska SAILOR-tietokantaa tutkimalla huomattiin, että liiteasiakirjojen sisällöt ovat puutteellisia. Vastausten perusteella kirjoitettiin asiakkaiden käyttöön ohjeet merenkulun pätevyyskirjahakemuksia varten (Liite 3). Myös tarkastajien käyttöön kirjoitettiin ohjeet, joita käytetään muun muassa uusien työntekijöiden perehdyttämiseen (Liite 5). Sisäisiin ohjeisiin on tarkoitus lisätä tulkintoja ja päivittää niitä uuden Valtioneuvoston asetuksen aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä tullessa voimaan vuoden 2013 alussa.

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

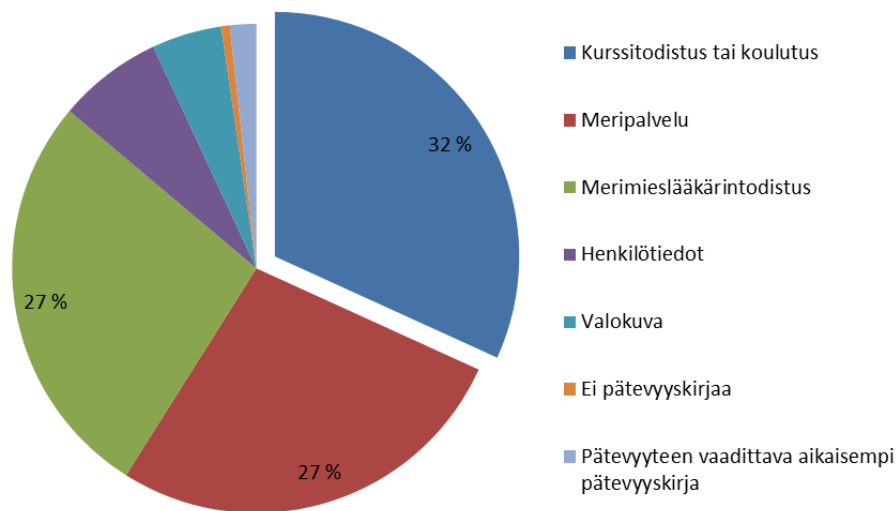
7.1 Pätevyyskirjahakemusten puutteet

Pätevyyskirjahakemuksissa esiintyvien suurimpien puutteiden selvittämiseen käytettiin syyskuussa 2012 käsiteltävänä olleita pätevyyskirjahakemuksia (Kuva 6). Käsitellyssä olleet hakemukset oli kirjattu saapuneiksi helmikuun 2012 ja syyskuun 2012 välisenä aikana ja niitä oli 135 kappaletta. Yhdestä hakemuksesta saattoi puuttua useita siihen tarvittavia liitteitä.

Eniten puutteita tai epäselvyyksiä esiintyi kurssi- ja koulutodistuksissa. 32 %:ssa käsitellyssä olevista hakemuksista puuttui pätevyyskirjan vaatimuksena oleva kurssi- tai koulutodistus. Hakijan täydennettyä hakemusta selvisi, että todistus oli joko jäänyt

liittämättä hakemukseen tai hakijalla ei ollut pätevyyteen vaadittua koulutusta ollenkaan. Kyseiseen prosenttilukuun on sisällytetty myös sellaiset koulutodistukset, jotka ovat olleet sisällöltään puutteellisia. Todistuksesta on saattanut puuttua esimerkiksi jokin kurssin käyneen asiakkaan henkilötieto tai viittaus STCW-yleissopimuksen mukaisesta koulutuksesta, joka on suoritettu suomalaisessa merenkulunoppilaitoksessa.

Meripalveluun liittyviä puutteita tai epäselvyyksiä esiintyi 27 %:ssa hakemuksista. Meripalvelua saattoi puuttua useita kuukausia tai muutama päivä vaaditusta määrästä. Hakemuksista kolmessa prosentissa havaittiin puutteellisuuksia niiden työtodistuksissa. Työtodistusten puutteita olivat aluksen konetehon puuttuminen tai se, että meripäiviä ei ollut selvästi eroteltu työajasta. Yksi prosentti puutteista koski koululta saatavia meripalvelun harjoittelutodistuksia. Todistuksia ei ollut liitetty pätevyyskirjahakemukseen tai ne eivät sisältäneet tarvittavia STCW-yleissopimuksen viittauksia.

Kuva 6. Syyskuussa 2012 käsitellyssä olleiden pätevyyskirjahakemusten puuttuvat liitteet.

Pätevyyskirjaa haettaessa vaadittava suomalainen merimieslääkärintodistus puuttui 27 %:ssa hakemuksista. Suurimmassa osassa hakemuksia voimassa olevaa merimieslääkärintodistusta ei ollut pätevyyskirjahakemuksen liitteenä ollenkaan tai merimieslääkärintodistuksesta ei ollut liitetty hakemukseen molempia sivuja. Tällaisessa tapauksessa puuttuva sivu oli useimmiten merimieslääkärintodistuksen toinen sivu, jolla on lääkärinlausunto soveltuvuudesta meripalveluun. Lääkärinlausunnon puuttuessa hakijalle täytyy lähettää täydennyspyyntö, koska ilman lausuntoa ei voida tehdä päätöstä pätevyyskirjan myöntämisestä. Merimieslääkärintodistuksen puutteita olivat myös

umpeutunut voimassaoloaika sekä se, että hakija ei lääkärin mielestä sovellu kaikkeen meripalvelukseen. Esimerkiksi kansipuolen pätevyyskirjoja varten hakijan tulee soveltua kaikkeen meripalveluun, jotta tälle voidaan myöntää kansipuolen pätevyyskirja.

Käsittelyssä olleista hakemuksista seitsemän prosenttia ei sisältänyt ensimmäistä pätevyyskirjaa haettaessa tarvittavaa kopiota virkatodistuksesta tai passista. Henkilötodistus tarvitaan, jotta henkilön tiedot voitaisiin lisätä SAILOR-tietokantaan.

Myös passivalokuvan puuttuminen oli yksi hakemuksissa ilmenevistä ongelmista. Syyskuun hakemuksista 5 %:ssa ei ollut pätevyyskirjaan tarvittavaa passivalokuvaa.

Kaksi prosenttia hakemuksista ei täyttänyt haettavan pätevyyskirjan vaatimuksia aikaisemman pätevyyskirjan osalta. Tällainen hakemus oli esimerkiksi Fast Rescue Boat -lisäpätevyyskirjan hakeminen ilman aikaisempaa pelastuslautta- ja pelastusvenemiehen lisäpätevyyskirjaa.

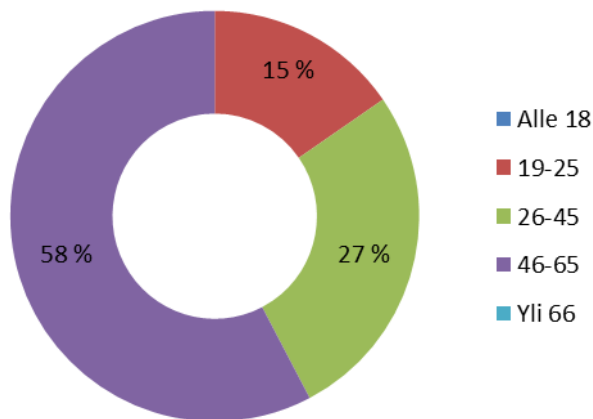
Yksi prosentti kaikista käsittelyssä olevista hakemuksista ei sisältänyt mainintaa haettavan pätevyyskirjan nimestä tai hakemuksessa mainittiin haettu pätevyyskirja epäselvästi. Säiliöaluksilla tarvittavia lisäpätevyyskirjoja haettaessa hakijat käyttävät yleensä termejä ”alempi” ja ”ylempi” öljykirja. Säiliöaluskirjan ja öljykirjan pystyy vielä erottamaan toisistaan näillä merimiesten suosimilla yleisnimikkeillä, mutta esimerkiksi joidenkin hakijoiden hakemaa ”Crowd and Crisis Management” -lisäpätevyyskirjaa ei ole olemassa Suomessa. Haastatellut tarkastajat uskovat, että tällä nimikkeellä yleensä tarkoitetaan ro-ro-matkustaja-aluksen tai muun matkustaja-aluksen laivaväen lisäpätevyyskirjaa, mutta tarkastajat eivät saa laillisesti tehdä tulkintoja hakemuslomakkeesta ja sen liitteistä.

7.2 Liikenteen turvallisuusviraston asiakaspalautekysely

Liikenteen turvallisuusviraston asiakkaille tehtiin asiakaspalautekysely merenkulun pätevyyskirjojen hakemusmenettelyistä ja asiakkaiden saamasta palvelusta (Liite 2). Saadun palautteen avulla virasto pyrkii kehittämään toimintaansa asiakasläheisemmäksi.

Kyselyn alussa oli vastausohje, jossa kyselyyn osallistujien toivottiin vastaavan kyselyyn rastittamalla oikean vaihtoehdon tai kirjoittamaan vastauksen sille varattuun tilaan.

Kyselyyn vastanneista kolme oli naisia ja 23 miehiä. Suurin kyselyyn vastanneiden ikäryhmä oli 46–65-vuotiaat, joita vastanneista oli 58 %. Seuraavaksi suurin ryhmä oli 26–45-vuotiaat, 27 % vastanneista, sekä 19–25-vuotiaat, joiden osuus vastanneista oli 15 %. Yli 66-vuotiaita ja alle 18-vuotiaita ei vastannut kyselyyn (Kuva 7).

Kuva 7. Vastaajien ikäjakauma.

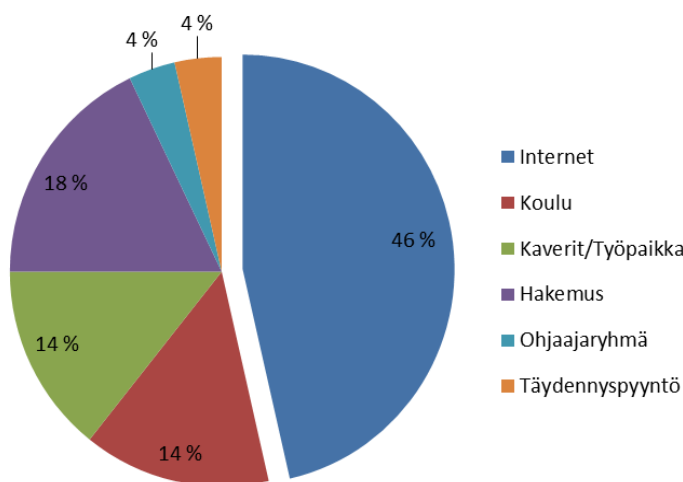
Kyselyyn osallistuneilta kysyttiin näiden työelämän tilanteesta. 84 % vastanneista on työssäkäyviä ihmisiä, kahdeksan prosenttia opiskelijoita sekä kahdeksan prosenttia on eläkkeellä.

Kyselyn viidennessä kysymyksessä haluttiin kyselyyn osallistuneilta selvitystä siitä, esiintyikö heille ongelmia pätevyyskirjahakemusta täytettäessä. Vastanneista suurin osa, 73 %, kertoi välttyneensä ongelmilta. Vastanneista 19 % vastasi kyllä. Loput eivät vastanneet kysymykseen.

Kyselyyn osallistuneilta kysyttiin, saivatko he täydennyspyyntöä hakemuksen käsitteilyn aikana. Vastanneista 77 % oli saanut täydennyspyynnön. Kyselyyn vastanneista 88 % sai hakemansa pätevyyskirjan. 12 %:lle vastanneista ei myönnetty heidän hakemaa pätevyyskirjaa.

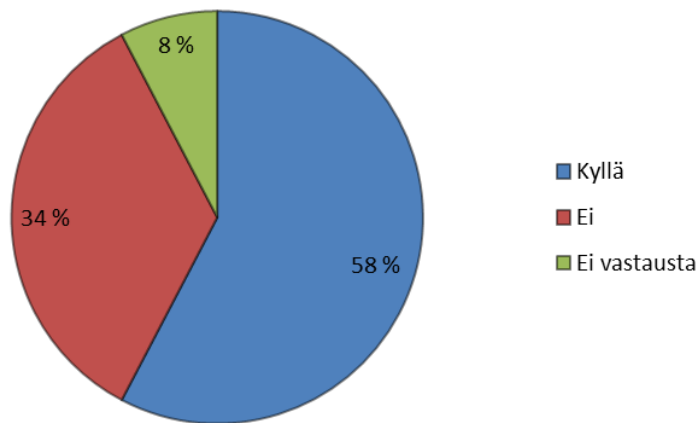
Kyselyn kahdeksannessa kysymyksessä kysyttiin, saivatko hakijat mielestään asian-
tuntevaa apua pätevyyskirjaa hakiessaan. Vastanneista 77 % oli tyytyväisiä saamaansa
palveluun.

Kysymyksessä yhdeksän kysyttiin, mistä hakijat selvittivät pätevyyskirjahakemukseen
tarvittavat liitteet (Kuva 8). Suurin osa eli 46 % hakijoista kertoi selvittäneensä tarvit-
tavat liitteet Internetistä, 18 % hakemuslomakkeesta ja 14 % kysyi ystäviltään tai työ-
paikaltaan. 14 % sai tiedon koulultaan ja 4 % kysyi asiasta Ohjaajaryhmältä sähköpos-
titse.

Kuva 8. Vastajat selvittivät hakemukseen tarvittavat liitteet eri paikoista.

Kyselyyn osallistuneilta kysyttiin myös, onko heidän mielestään pätevyyskirjan ha-
kemista varten olevan ohjeistuksen päivittäminen tarpeellista (Kuva 9). 58 % vastan-
neista piti ohjeistuksen päivittämistä tarpeellisenä ja 34 % ei. Kahdeksan prosenttia
jätti kysymyksen vastaamatta. Eräs vastaaja toivoi virastolta samanlaista vastausta ky-
selyyn, vaikka vastaaja olisi eri tarkastaja. Moni vastaaja toivoi Internet-sivustolle
laajempaa ja selkeämpää ohjeistusta. Vastajat toivoivat myös päivitettyä ohjeistusta
uusintahakemuksia varten sekä tarkennusta siitä, tuleeko hakemuksen liitteiden olla
alkuperäisiä vai kopioita.

Kuva 9. Vastaajien mielipide ohjeistuksen päivittämisen tarpeellisuudesta.

Kyselyn viimeisessä kysymyksessä osallistujilta kysyttiin, mihin he haluaisivat Liikenteen turvallisuusviraston kiinnittävän erityistä huomiota pätevyyskirjahakemuksiin liittyen. Vastaajat toivoivat erityisesti nopeampia käsittelyaikoja ja tietoa siitä, mitä asiakirjoja hakemukseen tulee liittää pätevyyskirjaa uusittaessa. Eräs vastaaja toivoi, että merimiesrekisteriotteen eli meripalveluotteen pystyisi lukemaan Internetistä esimerkiksi verkkopankkitunnuksilla ja että myös hakemuksen pystyisi esittäytämään rekisteritietoja käyttämällä. Vastaajat halusivat myös, että virasto varmistaisi, että henkilö ja lähetetyt asiakirjat vastaavat toisiaan sekä ettei kukaan täytä hakemusta hakijan nimissä ilman tämän tietämystä.

7.3 Ohjeet merenkulun pätevyyskirjahakemuksia varten

Opinnäytetyön aikana saatujen tulosten pohjalta tehtiin ohjeet merenkulun pätevyyskirjahakemuksia varten. Tarkempi ohjeistus kurssi- ja koulutustodistuksista sekä työtodistuksista on sisällytetty pätevyyskirjahakemusten yleisiin ohjeisiin (Liite 3). Tutkimuksen aikana esiintyi myös tarve tehdä lista, josta selviää selkeästi haettavissa olevat pätevyyskirjat ja niiden hakemuksiin tarvittavat liitteet (Liite 4). Listalla pyritään selkeyttämään hakemuksiin tarvittavia liiteasiakirjoja.

8 TUTKIMUKSEN JA SEN TULOSTEN POHDINTA

Aihe opinnäytetyöhöni löytyi kesätyön pohjalta. Työskennellessäni kolme kuukautta Liikenteen turvallisuusvirastossa pätevyyskirjojen käsittelyn ruuhka-ajan apulaisena pätevyyskirjahakemuksia käsittelevässä yksikössä pääsin näkemään pätevyyskirjaha-

kemusten ongelmakohtia ja havaitsin tarvetta kehittää hakemusmenettelyitä, jotta prosessista saataisiin asiakasläheisempi helpottamalla pätevyyskirjojen hakemista.

Optimaalista on, että kaikki pätevyyskirjaa hakevat saisivat hakemansa pätevyyskirjan ensimmäisellä yrityksellä. Kuka haluaisi hakea pätevyyskirjaa, jota ei voi millään saada? Tästä syystä tunsin tarpeelliseksi kartoittaa hakemusmenettelyihin liittyviä ongelmia. Tavoitteena oli tutkimuksen aikana löytää keino, jolla saataisiin vähennettyä puutteellisia hakemuksia ja kielteisiä päätöksiä. Tutkimuksen hypotesina oli työn alussa, että paremman ohjeistuksen tekeminen ratkaisisi ongelman. Tutkimuksen aikana tehdyn asiakaspalautekyselyn vastaukset tukivat ajatustani, ja suurin osa kyselyyn vastaajista oli samaa mieltä kanssani päivityksen tarpeellisuudesta. Olisin toivonut useampaa vastausta lähettämäni kyselyyn, mutta uskon, että 26 % on riittävän korkea vastausprosentti johtopäätösten tekoon etenkin kun vastaukset tukevat haastattemieni tarkastajien mielipiteitä. Tuloksena kirjoitin asiakkaiden käyttöön tarkoitettua ohjeen merenkulun pätevyyskirjahakemuksia varten.

Olen tyytyväinen valitsemaani lähestymiskeinoon tutkimusta tehdessäni. Kyselemällä asiakkaiden aiheeseen liittyviä mielipiteitä sekä haastatteleamalla tarkastajia sain kaksi eri näkökulmaa hakemusmenettelyiden ongelmakohtiin. Yhdistämällä saamani vastaukset sain selville molempien näkökulmien yleisimmät ongelmat ja näkökulmien risteyskohdat. Tämä helpotti johtopäätösten ja suositusten tekoa, kun kysymyksiini vastanneet olivat asioista yleisesti samaa mieltä.

9 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Toimeksiantajana Liikenteen turvallisuusvirasto antoi opinnäytetyönä tehtäväkseni kartoittaa pätevyyskirjahakemuksissa esiintyviä puutteita ja kartoituksen perusteella kirjoittaa ohjeet, joiden avulla suurimmat puutteet vähenisivät. Myös kyselyyn vastanneista suurimman osan mielestä pätevyyskirjahakemusten ohjeistuksen päivittäminen oli tarpeellista, vaikka heidän mielestään heillä itsellään ei esiintynyt pätevyyskirjahakemusta täyttäessään ongelmia. Kyselyyn vastanneista kuitenkin reilusti yli puolet sai täydennyspyynnön, vaikka kertomansa mukaan heillä ei ollut hakemusta täyttäessään ongelmia. Uskon, että ohjeistuksen päivittämisen myötä pätevyyskirjojen hakeminen tulee asiakkaille helpommaksi ja puutteelliset hakemukset vähenevät.

Hakijoille, joiden hakemuksissa esiintyy puutteita liiteasiakirjojen osalta, tulisi lähettää täydennyspyynnön mukana ohjeet liiteasiakirjojen sisällöstä, jotta esimerkiksi koulustodistus sekä meripalvelu voitaisiin hyväksyä. Koulutuksen järjestäjiä tulisi ohjeistaa siitä, mitä todistuksessa on ainakin oltava mainittuna, jotta Liikenteen turvallisuusvirastossa voidaan varmistua koulutuksen riittävydestä ja koulutus voidaan hyväksyä pätevyyskirjoja haettaessa. Hakijoiden puuttuvan meripalvelun tai puutteellisen työtodistuksen aiheuttamat ongelmat voidaan poistaa hakemusmenettelyistä suurimmaksi osaksi selkeämmällä ohjeistuksella työtodistuksissa tarvittavista olevista tiedoista.

Jos pätevyyskirjojen saamisen edellytyksinä olevista vaatimuksista tiedotettaisiin enemmän Liikenteen turvallisuusviraston Internet-sivuilla, hakijat saisivat hakemiseen tarvittavaa lisätietoa hakemuksen liitteistä ja pätevyyksien vaatimuksista helpoimmin. Tutkimuksen aikana tehdyn kyselyn mukaan vastanneista suurin osa sai tietonsa pätevyyskirjahakemusta varten Liikenteen turvallisuusviraston verkkosivuilta. Tämän takia uskon, että Internet-sivustolla olevista selkeästi ymmärrettävistä ohjeista olisi usealle apua hakemusta täytettäessä.

Hakijoita tulisi ohjeistaa myös siitä, että pätevyyskirjahakemuksessa on oltava selkeä maininta haettavasta pätevyyskirjasta. Haettava pätevyyskirja tulisi nimetä mieluiten sen virallisella nimikkeellä, mutta ainakin oikein ymmärrettävällä tavalla. Ohjeistaminen voi tapahtua esimerkiksi lähettämällä täydennyspyynnön mukana opinnäytetyön aikana tehty lista haettavissa olevista pätevyyskirjoista ja niiden hakemuksiin tarvittavista liitteistä (Liite 4).

Henkilötietojen puuttumiselta pätevyyskirjahakemuksissa voidaan välttyä siten, että vapaamuotoisia hakemuksia ei enää hyväksyttäisi. Liikenteen turvallisuusviraston tarjoamassa hakemuslomakkeessa esiintyy selvästi tarvittavat tiedot ja lomaketta käyttäessä ne tulisi varmasti kerrottua.

Asiakaspalautekyselyn vastauksissa esiintyi toive, että meripalveluotteen tarkastelu tulisi mahdolliseksi esimerkiksi verkkopankkitunnusten avulla. Suosittelen Liikenteen turvallisuusvirastoa katsomaan, onko tämä mahdollinen kehityskohde sen tarjoamissa palveluissa. Jos asiakkailta olisi tilaisuus tarkastella omatoimisesti suorittamansa meripalvelun määrää, saattaisi meripalvelun osalta puutteellisten hakemusten määrä vähentyä huomattavasti.

LÄHTEET

Aarnio, Seija 2012. Tarkastaja, Liikenteen turvallisuusvirasto. Haastattelu 1.10.2012.

Autiomäki, Sirpa 2012. Tarkastaja, Liikenteen turvallisuusvirasto. Haastattelu 18.9.2012.

Heikkinen, Tuulikki 2012. Tarkastaja, Liikenteen turvallisuusvirasto. Haastattelu 27.9.2012.

IMO. 2011. Introduction to IMO. Saatavissa:

<http://www.imo.org/About/Pages/Default.aspx>. Hakupäivä: 1.10.2012.

International Maritime Organization. 2011. Lontoo. STCW including 2010 Manila Amendments : International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers, 1978, as amended including the Final Act of the 2010 Conference of Parties to the International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers, 1978, and resolution 1 and 3 to 19 of the Conference and Seafarers' Training, Certification and Watchkeeping Code, as amended including resolution 2 of the 2010 Conference of Parties to the International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers, 1978.

Karkama, Markku 2012. Opetusneuvos, Opetushallitus. Sähköpostihaastattelu 28.9.2012.

Katila, Petri 2012. Tarkastaja, Liikenteen turvallisuusvirasto. Haastattelu 13.9.2012.

Koulutuksen arviointineuvosto. 2011. Merenkulkualan koulutuksen arviointi. Saatavissa: <http://www.edev.fi/img/portal/824/Merenkulkuala.pdf?cs=1302858696>. Hakupäivä: 1.10.2012.

Laki laivaväen luetteloinnista 22.12.2006/1360.

Laki laivaväen lääkärintarkastuksista 17.12.2010/1171.

Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta 1687/2009.

Laki Liikenteen turvallisuusvirastosta 13.11.2009/863.

Laki merimiehen lääkärintarkastuksista pidettävästä rekisteristä 25/1999.

Laki merityöaikalain 9 ja 9 a §:n muuttamisesta 140/2012.

Laki rikoslain 23 luvun 5 §:n muuttamisesta 296/2012.

Liikenne- ja viestintäministeriö. 2012. Liikenteen turvallisuusvirasto. Saatavissa: <http://www.lvm.fi/web/fi/196>. Hakupäivä: 27.9.2012.

Liikennevirasto. 2012. Hallinnonala. Saatavissa: <http://portal.liikennevirasto.fi/sivu/www/f/liikennevirasto/hallinnonala>. Hakupäivä: 13.9.2012.

Mänty, Soile 2012. Tarkastaja, Liikenteen turvallisuusvirasto. Haastattelu 14.9.2012.

SAILOR III. 2012. Merimiesrekisteri. Versio 4.0/14.11.2010. Tietokanta. Tilaston hakupäivä: 13.9.2012.

Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2005:3. Merimiehen lääkärintarkastusohje. Saatavissa: <http://pre20090115.stm.fi/pr1110180882822/passthru.pdf>. Hakupäivä: 27.9.2012.

Trafi. 2012. Liikenteen turvallisuusvirasto. Saatavissa: <http://www.trafi.fi>. Hakupäivä: 13.9.2012.

Tuomaala, Jukka 2012. Erityisasiantuntija, Liikenteen turvallisuusvirasto. Sähköposti-haastattelu: 16.10.2012.

Turvanet. 2012. Liikenteen turvallisuusviraston Intranet-verkkopalvelu. Hakupäivä: 27.9.2012.

Töttö, Pertti. 2000. Pirullisen positivismin paluu – Laadullisen ja määrällisen tarkastelua. Tampere: Vastapaino.

Valtioneuvoston asetus 1797/2009. Valtioneuvoston asetus aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä 1797/2009.

Valtioneuvoston kirjelmä U 43/2011 vp. Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle komission ehdotuksesta merenkulkijoiden vähimmäiskoulutuksesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/106/EY muuttamisesta. Saatavissa: <http://217.71.145.20/TRIPviewer/show.asp?tunniste=U+43/2011&base=eru&palvelin=www.eduskunta.fi&f=WORD>. Hakupäivä: 13.9.2012.

Vilka, H. Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Vähimmäiskoulutusdirektiivi 2008/106/EY. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/106/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, merenkulkijoiden vähimmäiskoulutuksesta (uudelleenlaadittu) (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti). Saatavissa: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32008L0106:FI:NOT>. Hakupäivä: 16.10.2012.

Wallenius, Stella 2012. Ryhmäpäällikkö, Liikenteen turvallisuusvirasto. Haastattelu: 19.9.2012.

MERIMIEHEN LÄÄKÄRINTARKASTUS

(Asetus merimiehen lääkärintarkastuksista 476/1980)

 1 Alkutarkastus (esitiedot) 2 Uusintatarkastus (esitiedot)
 3 Edellisen tarkastuksen pvm

 1 tarkastettavalle
 2 Työterveyslaitokselle
 3 lääkärille

4 Sukunimi		5 Henkilötunnus	
6 Etunimet		7 Sukupuoli ☐ 1 Mies ☐ 2 Nainen	
8 Osoite			
9 Tarkastettavan henkilöllisyys varmistettu ☐ 1 Passi: nro ja antoma ☐ 2 Ajokortti ☐ 3 Muu virallinen henkilötodistus ☐ 4 Tunnettu			
10 Osasto aluksella ☐ 1 Kansiosasto ☐ 2 Koneosasto ☐ 3 Muu			
11 Tehtävä / aiottu tehtävä aluksella		12 Aika laivatyössä vuosina	
13 Oletteko ollut lääkärin tutkittavana tai hoidettavana vastaanotolla, sairaalan poliklinikalla tai osastolla koskaan / edellisen tarkastuksen jälkeen? ☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä		14 Oletteko alkoholin tai huumeiden tai lääkkeiden käytön vuoksi ollut laitostai avohoidossa tai onko teillä esiintynyt näiden aineiden väärinkäyttöä? ☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	

Onko Teillä tai onko Teillä ollut seuraavia sairauksia?

15 Kasvain	☐ Ei	☐ 2 Kyllä	29 Toistuva yskä tai hengenahdistus	☐ Ei	☐ 2 Kyllä
16 Diabetes	☐ Ei	☐ 2 Kyllä	30 Astma	☐ Ei	☐ 2 Kyllä
17 Kilpirauhassairaus	☐ Ei	☐ 2 Kyllä	31 Suu- tai hammassairaus	☐ Ei	☐ 2 Kyllä
18 Veritauti (anemia, leukemia, verenvuototauti tms.)	☐ Ei	☐ 2 Kyllä	32 Vatsahaava	☐ Ei	☐ 2 Kyllä
19 Mielen terveyden häiriö (masennus tms.)	☐ Ei	☐ 2 Kyllä	33 Muu vatsa- tai suolistosairaus	☐ Ei	☐ 2 Kyllä
20 Silmäsairaus	☐ Ei	☐ 2 Kyllä	34 Tyrä	☐ Ei	☐ 2 Kyllä
21 Korvasairaus	☐ Ei	☐ 2 Kyllä	35 Munuais- tai muu virtsateiden sairaus	☐ Ei	☐ 2 Kyllä
22 Toistuva päänsärky	☐ Ei	☐ 2 Kyllä	36 Sukupuolitauti	☐ Ei	☐ 2 Kyllä
23 Huimaus, tajuttomuuskohtauksia, pyörtymisiä	☐ Ei	☐ 2 Kyllä	37 Ihosairaus	☐ Ei	☐ 2 Kyllä
24 Epilepsia, kouristuksia	☐ Ei	☐ 2 Kyllä	38 Rajoittunut liikuntakyky	☐ Ei	☐ 2 Kyllä
25 Halvaus	☐ Ei	☐ 2 Kyllä	39 Nivelsairaus	☐ Ei	☐ 2 Kyllä
26 Verenpainetauti	☐ Ei	☐ 2 Kyllä	40 Selkävika, -sairaus	☐ Ei	☐ 2 Kyllä
27 Sydänsairaus	☐ Ei	☐ 2 Kyllä	41 Allergia	☐ Ei	☐ 2 Kyllä
28 Muu verenkiertoelinten sairaus	☐ Ei	☐ 2 Kyllä	42 Muu vika, vamma, sairaus	☐ Ei	☐ 2 Kyllä

43 Tarkempi selvitys edellisiin 13 - 42 kyllä-kohtiin esim. hoitopaikka ja -ajankohta sekä kohtiin 44 - 50 (ko. kohdan numero eteen):

Sosiaali- ja terveysministeriön vahvistama merimiehen lääkärintarkastuslomake

44 Saatteko jotain säännöllistä hoitoa tai käytättekö jotain säännöllistä tai ajoittain/toistuvasti otettavaa lääkitystä? ☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä (minkälaista)			
45 Oletteko allerginen jollekin lääkkeelle? ☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä (lääkkeen nimi ja oireet)			
46 Oletteko mielestänne työkykyinen? ☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	47 Oletteko raskaana? ☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	48 Tupakoitteko? ☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	3 Kuinka paljon / pv
49 Palvelukelpoisuusluokka ☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä		50 Oletteko hakenut poikkeuslupaa / onko teillä poikkeuslupa? ☐ 1 Ei ☐ 2 Kyllä	

Täten vakuutan, että edellä esittämäni tiedot ovat totuudenmukaisia, enkä ole salannut mitään terveydentilani koskevaa seikkaa. Lääkärit, sairaalat ja laitokset saavat antaa hallussaan olevia tietoja terveydentilastani palvelukelpoisuuttani käsitteleville merenkulkuviranomaisille ja Työterveyslaitokselle (luetaan tarkastettavalle).

51 Paikka ja pvm

52 Tarkastettavan allekirjoitus ja nimenselvennys

MERIMIEHEN LÄÄKÄRINTARKASTUS

(Asetus merimiehen lääkärintarkastuksista 476/1980)

 53 Alkutarkastus (nykytila) 54 Uusintatarkastus (nykytila)
 55 Edellisen tarkastuksen pvm

 1 tarkastettavalle
 2 Työterveyslaitokselle
 3 lääkärille

56 Henkilötunnus _____ 57 Sukunimi _____

58 Etunimet _____

Lääkärintutkimuksen tulokset
 59 Pituus, cm _____ 60 Paino, kg _____ 61 Verenpaine _____ / _____
 62 Virtsan valkuainen _____ 63 Virtsan sokeri _____ 64 Keuhkojen RTG-kuvaus pvm _____
 1 ei kuvattu 2 kuvattu 65 Muu todistus _____
Näkö
 66 Näöntarkkuus ilman silmälaseja _____ 67 Näöntarkkuus silmälaseilla _____ 68 Näkökenttä _____
 1 oikea silmä 2 vasen silmä 3 yhteisnäkö 1 oikea silmä 2 vasen silmä 3 yhteisnäkö 1 oikea silmä 2 vasen silmä
 1 normaali 2 vajausta 1 normaali 2 vajausta

 69 Värinäkö _____ 70 Käytetty värinäkötesti _____
 1 ei testattu 2 normaali 3 puutteellinen
Kuulo
 71 Audiometri

	500 Hz	1000 Hz	2000 Hz	3000 Hz	4000 Hz	6000 Hz	8000 Hz	72 Puhe- ja kuiskaustesti (metreinä)
1 oikea korva								
2 vasen korva								

Patologisia löydöksiä

73 Suu	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä	82 Vatsa	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä
74 Hampaat	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä	83 Tyrä	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä
75 Korvat, tärykalvot	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä	84 Ruuansulatuselimistö	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä
76 Silmät, silmien liikkeet, pupillit	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä	85 Ylä- ja alaraajat	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä
77 Keuhkot ja rintakehä	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä	86 Selkäranka	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä
78 Sydän	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä	87 Tasapaino ja koordinaatio	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä
79 Perifeeriset pulssit	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä	88 Psykye	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä
80 Suonikohjut	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä	89 Tartuntatauti	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä
81 Iho	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä	90 Muu	☐ 1 Ei	☐ 2 Kyllä

91 Tarkempi selvitys edellisiin kohtiin ja kohtiin 92 - 97 (ko. kohdan numero eteen) sekä mahdolliset muut selvitykset:

Lausunto

92 Soveltuu kaikkeen palvelukseen ☐ 1 Kyllä ☐ 2 Ei (kohdat)	93 Soveltuu konepalvelukseen ☐ 1 Kyllä ☐ 2 Ei (kohdat)
94 Soveltuu muuhun palvelukseen ☐ 1 Kyllä ☐ 2 Ei (kohdat)	95 Jätetään poikkeuslupamenettelyyn seuraavilla perusteilla ☐ 1 Kyllä (kohdat)
96 Ehdotan uusintatarkastusta (pvm) mennessä ☐ 1 Kyllä (kohdat)	97 Ehdotan erikoislääkärin tutkimusta seuraavilla perusteilla ☐ 1 Kyllä (kohdat)

Vakuutan edellä olevat tiedot oikeiksi kunniani ja omantuntoni kautta.

98 Paikka ja pvm _____

99 Lääkärin allekirjoitus ja leima tai nimenselvennys _____

100 Tarkastuspaikan osoite ja puhelinnumero _____

 101 Tarkastuksen on suorittanut merimieslääkäri merimiesterveyskeskuksessa

 102 Tarkastuksen on suorittanut merimieslääkäri muualla kuin merimiesterveyskeskuksessa

 103 Tarkastuksen on suorittanut muu lääkäri kuin merimieslääkäri

Lääkärintodistukset ja niihin sisältyvät tiedot ovat salassapidettäviä (Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992, 13 §). Tietojen suojaamisesta ja vaihtolovelvollisuudesta säädetään henkilötietolaissa (523/1999, 32 - 33 §).

Asiakaspalautekysely merenkulun pätevyyskirjahakemuksista

Förfrågan om kundrespons för ansökan om behörighetsbrev

Olet edellisen vuoden aikana hakenut merenkulun pätevyyskirjaa.

Du har ansökt om behörighetsbrev under det senaste året.

Ole ystävällinen ja anna palautetta pätevyyskirjojen hakemusmenettelyistä ja saamastanne palvelusta. Palautteen avulla voimme kehittää toimintaamme.

Vi ber Dig vänligen att ge respons över ansökningsprocessen. Med hjälp av responsen kan vi förbättra vår verksamhet.

Olkaa ystävällinen ja palauttakaa vastauksenne 31.10.2012 mennessä oheisessa kurossa.

Vänligen returnera svaret senast den 31.10.2012 med bifogade kuvert.

1. Vastausohje / Svarsanvisningar:

Toivomme Sinun vastaavan kyseluun rastittamalla oikean vaihtoehdon, tai kirjoittamalla vastauksen sille varattuun tilaan.

Vi ber Dig svara genom att sätta kryss i rutan eller skriva svaret på raden.

2. Sukupuoli / Kön

Nainen / Kvinna []

Mies / Man []

3. Ikä / Ålder

Alle / Under 18 vuotta/ år [] 19-25 vuotta []

26-45 vuotta [] 46-65 vuotta []

Yli/Över 66 vuotta []

4. Työelämä / Arbetslivet

Työssäkäyvä / I arbetslivet [] Työtön / Arbetslös []

Opiskelija / Studerande []

Muu, mikä? / Annat, vad? _____

5. Esiintyikö Sinulle pätevyyskirjahakemusta täyttäessä ongelmia? / Stötte Du på problem när Du fyllde i ansökan?

6. Saitko täydennyspyyntöä? / Fick du begäran om komplettering?

Kyllä / Ja []

En / Nej []

7. Myönnettiinkö Sinulle hakemasi pätevyyskirja? / Beviljades behörighetsbrevet som Du ansökte om?

Kyllä []

Ei []

Miksi ei? / Varför inte? _____

8. Saitko mielestäsi asiantuntevaa apua hakiessasi pätevyyskirjaa? / Tycker Du att Du fick sakkunnig hjälp då Du ansökte om behörighetsbrev?

Erittäin hyvin [] Mycket bra

Hyvin [] Bra

Kohtalaisesti [] Någorlunda

Huonosti [] Dåligt

Erittäin huonosti [] Mycket dåligt

9. Mistä selvitit pätevyyskirjahakemukseen vaadittavat liitteet? / Varifrån fick Du information om vilka bilagor det behövs till ansökan?

10. Onko pätevyyskirjan hakemista varten olevan ohjeistuksen päivittäminen Sinusta tarpeellista? / Finns det behov att uppdatera anvisningarna om hur man ansöker behörighetsbrev?

11. Mihin haluaisit Liikenteen turvallisuusviraston kiinnittävän erityistä huomiota pätevyyskirjahakemuksiin liittyen? / Vad tycker Du att speciellt borde förbättras när det gäller ansökan om behörighetsbrev?

Liikenteen turvallisuusvirasto

**Ohjeet merenkulun pätevyys-
kirjahakemuksia varten**

1.12.2012

Vastuutaho

Sisällysluettelo

1. PÄTEVYYSKIRJAT	5
1.1. Yleiset ohjeet hakemista varten	5
1.2. Uusintahakemukset	5
1.2.1. <i>Pätevyyskirjan uusinta, jos meripalveluvaatimus täyttyy</i>	5
1.2.2. <i>Pätevyyskirjan uusinta, jos meripalveluvaatimus ei täyty</i>	6
2. PÄTEVYYSKIRJAKOHTAISET OHJEET	7
2.1. Kansipäällistö	7
2.1.1. <i>Merikapteeni (STCW II/2)</i>	7
2.1.2. <i>Yliperämies (STCW II/2)</i>	7
2.1.3. <i>Vahtiperämies (STCW II/1)</i>	8
2.1.4. <i>Kotimaanliikenteen laivuri</i>	8
2.1.5. <i>Kuljettaja</i>	9
2.2. Konepäällistö	9
2.2.1. <i>Ylikonemestari (STCW III/2)</i>	9
2.2.2. <i>Konemestari (STCW III/2, III/3)</i>	10
2.2.3. <i>Vahtikonemestari (STCW III/1)</i>	10
2.2.4. <i>Koneenhoitaja</i>	11
2.2.5. <i>Sähkömestari</i>	12
2.3. Miehistö	12
2.3.1. <i>Pursimies (STCW II/4, III/4)</i>	12
2.3.2. <i>Matruusi (STCW II/4, III/4)</i>	12
2.3.3. <i>Vahtimies (STCW II/4, III/4)</i>	13
2.3.4. <i>Kansi- tai konevahtimies (STCW II/4 tai STCW III/4)</i>	13
2.3.5. <i>Kansimies</i>	14
2.3.6. <i>Korjausmies (STCW II/4, III/4)</i>	14
2.3.7. <i>Konemies (STCW II/4, III/4)</i>	14
2.3.8. <i>Laivasähkömies</i>	15
2.4. Talousosasto	15
2.4.1. <i>Talousesimies</i>	15
2.4.2. <i>Kokkistuerti</i>	15

2.4.3.	<i>Laivakokki</i>	16
2.4.4.	<i>Talousapulainen</i>	16
2.5.	Kalastusalusten pätevyyskirjat	17
2.5.1.	<i>Kalastusaluksen laivuri A (STCW II/3)</i>	17
2.5.2.	<i>Kalastusaluksen laivuri B (STCW II/4)</i>	17
2.5.3.	<i>Kalastusaluksen kuljettaja A</i>	17
2.5.4.	<i>Kalastusaluksen kuljettaja B</i>	18
2.6.	Vuokraveneen kuljettaja sekä kansainvälinen huviveneen kuljettaja	18
2.7.	Lisäpätevyyskirjat ja -todistukset	20
2.7.1.	<i>Basic safety training (STCW VI/1)</i>	20
2.7.2.	<i>Certificate of competency in crude oil washing (Raakaöljynpesuun osallistumisen lisäpätevyyskirja)</i>	20
2.7.3.	<i>Certificate of competency in overall charge of crude oil washing (Raakaöljynpesusta vastuussa olevan lisäpätevyyskirja)</i>	20
2.7.4.	<i>Certificate of competency in the handling of oil, chemicals and gas in bulk on tankers (Säiliöaluksen lisäpätevyyskirja, STCW V/1.1)</i>	21
2.7.5.	<i>Certificate of competency in the handling of chemicals in bulk on chemical tankers (Kemikaalisäiliöaluksen lisäpätevyyskirja, STCW V/1.2)</i>	21
2.7.6.	<i>Certificate of competency in the handling of gas in bulk on gas tankers (Kaasusäiliöaluksen lisäpätevyyskirja, STCW V/1.2)</i>	22
2.7.7.	<i>Certificate of competency in the handling of oil on oil tankers (Öljysäiliöaluksen lisäpätevyyskirja, STCW V/1.2)</i>	22
2.7.8.	<i>Certificate of completed training for personnel on passenger ships (Muun matkustaja-aluksen kuin ro-ro-matkustaja-aluksen laivaväen lisäpätevyyskirja, STCW V/3)</i>	23
2.7.9.	<i>Certificate of completed training for personnel on ro-ro passenger ships (Ro-ro-matkustaja-aluksen laivaväen lisäpätevyyskirja, STCW V/2)</i>	23
2.7.10.	<i>Certificate of proficiency for ship security officer (Aluksen turvapäällikön lisäpätevyyskirja, STCW VI/5)</i>	24
2.7.11.	<i>Certificate of proficiency in survival craft and rescue boats (Pelastuslautta- ja pelastuvenemiehen lisäpätevyyskirja, STCW VI/2.1)</i>	24
2.7.12.	<i>Certificate of proficiency in fast rescue boats (Nopean valmiusveneen kuljettajankirja, STCW VI/2.2)</i>	24
3. HINNASTO		26

**4. PÄTEVYYSKIRJOJEN UUSIMINEN MANILAN MUUTOSTEN SEKÄ VALTIONEUVOSTON
ALUKSEN MIEHITYKSESTÄ JA LAIVAVÄEN PÄTEVYYDESTÄ ANNETUN ASETUKSEN (X/2013)
ASTUESSA VOIMAAN SUOMESSA**

27

LÄHTEET

28

LIITTEET

Liite 1. Lomake: Pätevyyskirjahakemus

Liite 2. Ohje: Hyväksyttävissä koulutustodistuksessa olevat tiedot

Liite 3. Ohje: Meripalvelun todistaminen

Liite 4. Lomake: Todistus aluksella annetusta kansimiehen koulutuksesta

1. Pätevyyskirjat

Jokaisella laivaväkeen kuuluvalla on oltava toimen mukainen pätevyyskirja ja mahdollisesti myös laivatyyppin tai tehtävän mukainen todistus lisäpätevydestä. Trafi antaa pätevyyskirjat sekä vahvistaa pätevyyskirjojen kaavan.

Käsittelyajoissa on kausivaihtelua. Hakemus on syytä lähettää hyvissä ajoin ja hakemukseen on liitettävä laivanisännän kirjallinen selvitys, mikäli on tarvetta saada hakemus käsittelyyn mahdollisimman nopeasti. Hakemuksen pikakäsittelystä veloitetaan pikakäsittelymaksu vuoden 2013 alusta alkaen.

Liikenteen turvallisuusviraston antamista pätevyyskirjoista ja niiden vaatimuksista säädetään laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetussa laissa (1687/2009) sekä aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyyydestä annetussa asetuksessa (1797/2009). Vahdinpidosta Trafi on antanut erillisen määräyksen.

1.1. Yleiset ohjeet hakemista varten

Pätevyyskirjaa haetaan hakemuslomakkeella (Liite 1). Hakemuksesta tulee selvästi ilmetä, mitä pätevyyskirjaa haetaan, ja siinä on oltava hakijan allekirjoitus ja yhteystiedot.

Ensimmäistä pätevyyskirjaa haettaessa hakemukseen on liitettävä kopio virkatodistuksesta tai passin henkilötietosivusta.

Kaikkiin pätevyyskirjahakemuksiin on liitettävä kopio voimassa olevasta meripalveluun oikeuttavasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta.

Hakemuksiin on liitettävä kopio todistuksesta, josta näkee hakijan suorittaneen pätevyyskirjaan vaaditun koulutuksen (Liite 2). Merenkulkualan koulutusta antava ammattikorkeakoulu tai oppilaitos kirjoittaa todistuksen hakijalle annetusta koulutuksesta sekä mahdollisesti vaadittavasta ohjatusta harjoittelusta.

Pätevyyskirjahakemuksiin tulee myös liittää kopio palvelu- tai työtodistuksesta, jos kyseinen meripalvelu tai mahdollinen muu pätevyteen hyväksyttävä työkokemus (esimerkiksi konepajassa) ei ole Trafian tiedossa ennestään (Liite 3).

Trafian Rekisteripalveluiden ylläpitämään merimiesluetteloon ilmoitetusta suomalaisesta meripalvelusta Trafilla on jo tiedot. Rekisteripalveluilta tilatusta meripalveluotteesta ei tarvitse lähettää kopiota hakemuksen yhteydessä.

Passivalokuva tulee liittää hakemukseen **tarvittaessa** ja valokuvan tulee noudattaa poliisin ohjeita passivalokuvista. Passivalokuvan taakse täytyy kirjoittaa hakijan nimi ja henkilötunnus.

1.2. Uusintahakemukset

Kansainväliset kansi- ja konepäällystön pätevyyskirjat ovat voimassa 5 vuotta. Myös jotkin lisäpätevyyskirjat ovat voimassa 5 vuotta.

Uusittaessa pätevyyskirjaa, hakijan katsotaan säilyttäneen ammattipätevyytensä, jos hänellä on edeltävien 5 vuoden aikana vähintään yksi vuosi (360 pv) hyväksyttävää meripalvelua kansi- tai konepäällystötehtävissä. Säiliöalusten lisäpätevyyskirjoja uusittaessa vaadittu meripalvelu tulee olla suoritettu säiliöaluksella.

1.2.1. ***Pätevyyskirjan uusinta, jos meripalveluvaatimus täyttyy***

Uusintahakemukseen tulee liittää:

- kopio vanhenevasta pätevyyskirjasta, jos pätevyyskirjan rajoituksissa on jotain erikoista
- kopio mahdollisesta ulkomaalaisesta meripalvelutodistuksesta

1.2.2. Pätevyyskirjan uusinta, jos meripalveluvaatimus ei täyty

Jos meripalveluvaatimus ei täyty, katsotaan hakijan säilyttäneen ammattipätevyytensä, jos hän on toiminut meripalvelua vastaavissa tehtävissä tai hän on suorittanut erityisen hyväksytyt koulutuksen. Trafi arvioi työtodistuksen perusteella vastaako tehty työ meripalvelua vastaavia tehtäviä.

Lisäpätevyyskirjaa uusittaessa hakijan tulee käydä pätevyteen vaadittavalla kertauskurssilla, jos meripalveluvaatimus ei täyty. Hakemukseen on tällöin liitettävä kopio kurssitodistuksesta muiden hakemukseen vaadittavien liitteiden lisäksi.

Päällystön pätevyyskirjan uusimiseksi hakijalla tulee lisäksi olla suoritettuna viimeisen 5 vuoden aikana:

- päällystön palokoulutus (STCW A-VI/3)
- laivaväelle tarkoitettu ensiapukoulutus (STCW A-VI/4-1)

Uusintahakemukseen tulee liittää:

- kopio vanhenevasta pätevyyskirjasta, jos pätevyyskirjan rajoituksissa on jotain erikoista
- kopio mahdollisesta ulkomaalaisesta meripalvelutodistuksesta
- selvitys mahdollisesta pätevyteen vaadittavasta työkokemuksesta

2. Pätevyyskirjakohtaiset ohjeet

Hakijan tulee täyttää kaikki pätevyyskirjan saamisen vaatimukset, jotta tälle voidaan myöntää tämän hakema pätevyyskirja.

Pätevyyskirjan vaatimuksena olevan koulutuksen tulee olla Suomessa suoritettu. Lisäpätevyyskirjoja haettaessa koulutuksen tulee olla suurimmaksi osaksi alle 5 vuotta vanha. Koulutus on uusittava viiden vuoden välein, mutta joidenkin lisäpätevyyskirjojen osalta riittää, että hakija muulla tavoin todistaa, että hän on säilyttänyt vaaditun pätevyystason.

2.1. Kansipäällistö

2.1.1. Merikapteeni (STCW II/2)

Merikapteeninkirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 20 §.

Merikapteeninkirjan saamisen edellytyksenä on:

- merikapteenin koulutus
- vahtiperämiehenkirja
- meripalvelua*:
 - o 36 kuukautta (1080 pv) perämiehenä tai
 - o 24 kuukautta (720 pv) perämiehenä, joista vähintään 12 kuukautta (360 pv) meripalvelua yliperämiehenä.

**Meripalvelun tulee olla palvelua kansainvälisen liikenteen aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500.*

Merikapteenin pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio merikapteenin koulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva
- kopio mahdollisesta ulkomaalaisesta meripalvelutodistuksesta

Merikapteeninkirja on voimassa 5 vuotta.

2.1.2. Yliperämies (STCW II/2)

Yliperämiehenkirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 19 §.

Yliperämiehenkirjan saamisen edellytyksenä on:

- merikapteenin koulutus
- vahtiperämiehenkirja
- 12 kuukautta (360 pv) meripalvelua aluksen perämiehenä kansainvälisen liikenteen aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500.

Yliperämiehen pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio merikapteenin koulutustodistuksesta

- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva
- kopio mahdollisesta ulkomaalaisesta meripalvelutodistuksesta

Yliperämiehenkirja on voimassa 5 vuotta.

2.1.3. Vahtiperämies (STCW II/1)

Vahtiperämiehenkirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 18 §.

Vahtiperämiehenkirjan saamisen edellytyksenä on:

- vähintään 18 vuoden ikä
- vahtiperämiehen koulutus
- meripalvelua:
 - o 12 kuukautta (360 pv) hyväksytyt harjoitteluohjelman mukaisesti kansainvälisen liikenteen aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500
tai
 - o 36 kuukautta (1080 pv), joista vähintään 24 kuukautta (720 pv) sellaisen kansainvälisen liikenteen aluksen kansiosastossa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500.

Vahtiperämiehen pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio vahtiperämiehen koulutustodistuksesta (sekä kopio mahdollisesti suoritusta ohjatusta harjoittelusta)
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva
- kopio mahdollisesta ulkomaalaisesta meripalvelutodistuksesta

Vahtiperämiehenkirja on voimassa 5 vuotta.

2.1.4. Kotimaanliikenteen laivuri

Kotimaanliikenteen laivurinkirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 17 §.

Kotimaanliikenteen laivurinkirjan saamisen edellytyksenä on:

- vähintään 18 vuoden ikä
- kotimaanliikenteen laivurin koulutus
- kahdeksan kuukautta meripalvelua kansiosastossa, mihin saa sisältyä enintään kaksi kuukautta meripalvelua koneosastossa

Kotimaanliikenteen laivurin pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio kotimaanliikenteen laivurin koulutustodistuksesta
- kopio meripalvelutodistuksesta (Ohje: Liite 3)
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Kotimaanliikenteen laivurinkirja on voimassa toistaiseksi.

2.1.5. Kuljettaja

Kuljettajankirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehi-
tyksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 16 §.

Kuljettajankirjan saamisen edellytyksenä on:

- vähintään 18 vuoden ikä
- kuljettajan koulutus
- kolme kuukautta meripalvelua kansi- tai koneosastossa tai palvelua huvive-
neellä tai huvialuksella, jonka pituus on yli 10 metriä ja koneteho yli 50 kW.

Kuljettajan pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio kuljettajan koulutustodistuksesta
- kopio meripalvelutodistuksesta
- selvitys suoritetusta ensiapukoulutuksesta (kopio EA1-kortista tai vastaavasta)
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Kuljettajankirja on voimassa toistaiseksi.

2.2. Konepäällystö

2.2.1. Ylikonemestari (STCW III/2)

Ylikonemestarinkirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen
miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 25 §.

Ylikonemestarinkirjan saamisen edellytyksenä on:

- konemestarinkirja
- ylikonemestarin koulutus
- vähintään 12 kk (360 pv) konemestarinkirjaan vaadittavan palvelun jälkeistä
meripalvelua konemestarina haettavan ylikonemestarinkirjan mukaan joko
höyryaluksessa, jonka höyrykattiloiden tehollisuus on vähintään 1300 tai mootto-
rialuksessa, jonka koneteho on vähintään 1500 kW

Höyryaluksen ylikonemestarinkirjan haltijalta edellytetään moottorialuksen yli-
konemestarinkirjan saamiseksi moottorialuksen konemestarinkirja. Tämän lisäksi
edellytetään vähintään 6 kk (180 pv) mittaista, konemestarinkirjaan vaadittavan
palvelun jälkeistä konepalvelua, konemestarina moottorialuksessa, jonka koneteho
on vähintään 1 500 kW.

Moottorialuksen ylikonemestarinkirjan haltijalta edellytetään höyryaluksen yli-
konemestarinkirjan saamiseksi höyryaluksen konemestarinkirja. Tämän lisäksi
edellytetään vähintään 6 kk (180 pv) mittaista, höyryaluksen konemestarinkirjaan
vaadittavan palvelun jälkeistä konepalvelua höyry- tai moottorialuksessa, jonka
höyrykattiloiden tehollisuus on vähintään 1 300, tai maavoimalaitoksessa, jonka te-
hollisuus on vähintään 1 600.

Ylikonemestarin pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio ylikonemestarin koulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva

- kopio mahdollisesta ulkomaalaisesta meripalvelutodistuksesta

Ylikonemestarinkirja on voimassa 5 vuotta.

2.2.2. Konemestari (STCW III/2, III/3)

Konemestarinkirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 24 §.

Konemestarinkirjan saamisen edellytyksenä on:

- vahtikonemestarinkirja
- ylikonemestarin koulutus
- vähintään 12 kk (360 pv) meripalvelua konemestarina, haettavan pätevyyskirjan mukaan joko höyryaluksessa, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 400 tai moottorialuksessa, jonka konetehto on vähintään 750 kW

Höyryaluksen konemestarinkirjan haltijalta edellytetään moottorialuksen konemestarinkirjan saamiseksi moottorialuksen vahtikonemestarinkirjaa. Tämän lisäksi edellytetään vähintään 6 kk (180 pv) mittaista, vahtikonemestarinkirjan saamisen jälkeistä työkokemusta konemestarina moottorialuksessa, jonka konetehto on vähintään 750 kW.

Moottorialuksen konemestarinkirjan haltijalta edellytetään höyryaluksen konemestarinkirjan saamiseksi höyryaluksen vahtikonemestarinkirjaa. Tämän lisäksi edellytetään vähintään 6 kk (180 pv) mittaista, vahtikonemestarinkirjan saamisen jälkeistä konepalvelua konemestarina höyry- tai moottorialuksessa, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 400, tai maavoimalaitoksessa, jonka teholuku on vähintään 1 300.

Konemestarin pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio ylikonemestarin koulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva
- kopio mahdollisesta ulkomaalaisesta meripalvelutodistuksesta

Konemestarinkirja on voimassa 5 vuotta.

2.2.3. Vahtikonemestari (STCW III/1)

Vahtikonemestarinkirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 23 §.

Vahtikonemestarinkirjan saamisen edellytyksenä on:

- vähintään 18 vuoden ikää
- vahtikonemestarin koulutus
- työharjoittelua:
 - o 12 kk (360 pv) hyväksytyyn harjoitteluohjelman mukaista palvelua tai
 - o yhteensä 24 kk (720 pv) meripalvelua ja työkokemusta:
 - 12 kk (360 pv) meripalvelua, josta vähintään 6 kk (180 pv) hyväksytyyn harjoitteluohjelman mukaista palvelua aluksen koneosastossa haettavan vahtikonemestarinkirjan mukaan jo-

ko höyryaluksessa, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 80 tai moottorialuksessa, jonka konetehto on vähintään 350 kW

- 8 kk (240 pv) palvelua sekä voimakoneita valmistavassa tai korjaavassa konepajassa että sähkölaitteiden asennus- ja huoltotehtävissä
- 4 kk (120 pv) vaihtoehtoisesti 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua palvelua

Höyryaluksen vahtikonemestarinkirjan haltijalta edellytetään moottorialuksen vahtikonemestarinkirjan saamiseksi 6 kk (180 pv) konepalvelua moottorialuksella, jonka konetehto on vähintään 350 kW. Vastaavasti moottorialuksen vahtikonemestarinkirjan haltijalta edellytetään höyryaluksen vahtikonemestarinkirjan saamiseksi 6 kk (180 pv) konepalvelua höyryaluksella tai 6 kk (180 pv) palvelua höyrykattilan käyttäjänä joko moottorialuksella, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 80, tai maavoimalaitoksessa, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 400.

Koulutusta ja siihen liittyvää harjoittelua tulee olla yhteensä vähintään 30 kk (900 pv), johon sisältyy vähintään kuusi kuukautta meripalvelua koneosastossa aluksessa, jonka konetehto on vähintään 350 kW tai jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 80. Lisäksi koulutus on järjestettävä siten, että se tuottaa tiedollisen pätevyyden sekä höyry- että moottorialuksen vahtikonemestarinkirjaa varten.

Vahtikonemestarin pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio vahtikonemestarin koulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva
- kopio mahdollisesta ulkomaalaisesta meripalvelutodistuksesta

Vahtikonemestarinkirja on voimassa 5 vuotta.

2.2.4. Koneenhoitaja

Koneenhoitajankirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 22 §.

Koneenhoitajankirjan saamisen edellytyksenä on:

- vähintään 18 vuoden ikä
- koneenhoitajan koulutus
- 8 kk (240 pv) meripalvelua koneosastossa haettavan koneenhoitajankirjan mukaan joko vähintään 75 kW:n koneistolla varustetulla moottorialuksella tai höyryaluksella, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 7. Konepalveluun voidaan sisällyttää enintään 2 kk (60 pv) palvelua kansiosastossa.

Höyrykoneenhoitajankirjan haltijalta edellytetään moottorikoneenhoitajankirjan saamiseksi 4 kk (120 pv) konepalvelua moottorialuksella. Vastaavasti moottorikoneenhoitajankirjan haltijalta edellytetään höyrykoneenhoitajankirjan saamiseksi 4 kk (120 pv) konepalvelua höyryaluksella tai 4 kk (120 pv) palvelua höyrykattilan käyttäjänä moottorialuksella, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 7 tai 6 kk höyrykattilan käyttäjänä maavoimalaitoksessa, jonka höyrykattiloiden teholuku on vähintään 80.

Koneenhoitajan pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio koneenhoitajan koulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Koneenhoitajankirja on voimassa toistaiseksi.

2.2.5. Sähkömestari

Sähkömestarinkirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 26 §.

Sähkömestarinkirjan saamisen edellytyksenä on:

- sähkömestarin koulutus
- vähintään 12 kuukautta palvelua sähköalan tehtävissä, joista vähintään kuusi kuukautta on oltava palvelua joko laivasähkömiehenä tai laivasähköasennustehtävissä

Sähkömestarin pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio suoritetusta sähkömestarin koulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva

Sähkömestarinkirja on voimassa 5 vuotta.

2.3. Miehistö

2.3.1. Pursimies (STCW II/4, III/4)

Pursimiehen pätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 32 §.

Pursimiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- matruusin pätevyyskirja
- pursimiehen koulutus
- 6 kk (180 pv) matruusin pätevyyskirjaan vaadittavan palvelun jälkeistä meripalvelua kansiosastossa tai yleistoimihenkilönä kansi- tai koneosastossa kauppa-aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 200 ja koneteho vähintään 350 kW

Pursimiehen pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio pursimiehen koulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva

Pursimiehen pätevyyskirja on voimassa toistaiseksi.

2.3.2. Matruusi (STCW II/4, III/4)

Matruusin pätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 31 §.

Matruusin pätevyyskirjan saamisen edellytyksenä on:

- vähintään 18 vuoden ikä

- matruusin koulutus
- 6 kk (180 pv) meripalvelua kansiosastossa tai yleistoimihenkilönä kansi- tai koneosastossa kauppa-aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 200 ja konetehto vähintään 350 kW

Matruusin pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio matruusin koulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva
- kopio mahdollisesta ulkomaalaisesta meripalvelutodistuksesta

Matruusin pätevyyskirja on voimassa toistaiseksi.

2.3.3. Vahtimies (STCW II/4, III/4)

Vahtimiehen pätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 30 §.

Vahtimiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- vähintään 16 vuoden ikää
- vahtimiehen koulutus ja 2 kk (60 pv) hyväksytyn harjoitteluohjelman mukaista meripalvelua

Vahtimiehen pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio vahtimiehen koulutustodistuksesta, josta näkyy suoritettu ohjattu harjoittelu
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva

Vahtimiehen pätevyyskirja on voimassa toistaiseksi.

2.3.4. Kansi- tai konevahtimies (STCW II/4 tai STCW III/4)

Kansi- ja konevahtimiehen pätevyyskirjojen saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 30 §.

Kansi- ja konevahtimiehen pätevyyskirojen vaatimukset ovat samat kuin vahtimiehen pätevyyskirjalla:

- vähintään 16 vuoden ikää
- vahtimiehen koulutus ja 2 kk (60 pv) hyväksytyn harjoitteluohjelman mukaista meripalvelua

Kansivahtimiehellä tulee olla 2 kk harjoitteluohjelman mukaista meripalvelua kansiosastolla.

Konevahtimiehellä tulee olla 2 kk harjoitteluohjelman mukaista meripalvelua koneosastolla.

Kansi- tai konevahtimiehen pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio vahtimiehen koulutustodistuksesta, josta näkyy suoritettu ohjattu harjoittelu

- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva

Kansi- ja konevahtimiehen pätevyyskirjat ovat voimassa toistaiseksi.

2.3.5. Kansimies

Kansimiehen pätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 29 §.

Kansimiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- vähintään 16 vuoden ikää
- kansimiehen koulutus

Kansimiehen pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio aluksella suoritetusta kansimiehen koulutustodistuksesta (Liite 4)
- kopio maissa suoritetusta ensiapukoulutustodistuksesta
- kopio maissa suoritetusta paloalan ammattilaisen antamasta palokoulutustodistuksesta tai tulityökortista
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Kansimiehen pätevyyskirja on voimassa toistaiseksi.

2.3.6. Korjausmies (STCW II/4, III/4)

Korjausmiehen pätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 32 §.

Korjausmiehen pätevyyskirjan saamisen edellytyksenä on:

- konemiehen pätevyyskirja
- korjausmiehen koulutus
- 6 kk (180 pv) konemiehen pätevyyskirjaan vaadittavan palvelun jälkeistä meripalvelua koneosastossa tai yleistöimihenkilönä kansi- tai koneosastossa kauppa-aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 200 ja koneteho vähintään 350 kW

Korjausmiehen pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio korjausmiehen koulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva

Korjausmiehen pätevyyskirja on voimassa toistaiseksi.

2.3.7. Konemies (STCW II/4, III/4)

Konemiehen pätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 31 §.

Konemiehen pätevyyskirjan saamisen edellytyksenä on:

- vähintään 18 vuoden ikä

- konemiehen koulutus
- 6 kk (180 pv) meripalvelua koneosastossa tai yleistoimihenkilönä kansi- tai koneosastossa kauppa-aluksessa, jonka bruttovetoisuus on vähintään 200 ja konetehto vähintään 350 kW

Konemiehen pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio konemiehen koulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Konemiehen pätevyyskirja on voimassa toistaiseksi.

2.3.8. Laivasähkömies

Laivasähkömiehen pätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 33 §.

Laivasähkömiehen pätevyyskirjan saamisen edellytyksenä on:

- vähintään 18 vuoden ikä
- laivasähkömiehen koulutus

Laivasähkömiehen pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio laivasähkömiehen koulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva

Laivasähkömiehen pätevyyskirja on voimassa toistaiseksi.

2.4. Talousosasto

2.4.1. Talousesimies

Talousesimiehen pätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 38 §.

Talousesimiehen pätevyyskirjan saamisen edellytyksenä on:

- talousesimiehen koulutus
- 24 kk (720 pv) työkokemusta keittiötehtävissä, joista 12 kk meripalvelua kokkina

Talousesimiehen pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio talousesimiehen koulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva

Talousesimiehen pätevyyskirja on voimassa toistaiseksi.

2.4.2. Kokkistuertti

Kokkistuertin pätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 37 §.

Kokkistuertin pätevyyskirjan saamisen edellytyksenä on:

- vähintään 18 vuoden ikä
- talousesimiehen koulutus
- tai
- laivakokin pätevyyskirja ja 12 kk (360 pv) meripalvelua kokkina

Kokkistuertin pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio talousesimiehen koulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva
- kopio mahdollisesta ulkomaalaisesta meripalvelutodistuksesta

Kokkistuertin pätevyyskirja on voimassa toistaiseksi.

2.4.3. Laivakokki

Laivakokin pätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 36 §.

Laivakokin pätevyyskirjan saamisen edellytyksenä on:

- vähintään 18 vuoden ikä
- laivakokin koulutus

Laivakokin pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio laivakokin koulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva

Laivakokin pätevyyskirja on voimassa toistaiseksi.

2.4.4. Talousapulainen

Talousapulaisen pätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 35 §.

Talousapulaisen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- vähintään 17 vuoden ikä
- talousapulaisen koulutus

Talousapulaisen pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio talousapulaisen koulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- 1 passivalokuva

Talousapulaisen pätevyyskirja on voimassa toistaiseksi.

2.5. Kalastusalusten pätevyyskirjat

2.5.1. Kalastusaluksen laivuri A (STCW II/3)

Kalastusaluksen laivurikirja A:n pätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa 1797/2009 43 §.

Kalastusaluksen laivurikirja A:n saamiseksi vaaditaan:

- vähintään 18 vuoden ikää
- hyväksytty koulutus*
- 12 kk (360 pv) meripalvelua vähintään 12 metriä pitkän kalastusaluksen vahtiperämiehenä tai päällikkönä

**Koulutus voidaan korvata vahtiperämiehen koulutuksella. Trafi voi harkintansa mukaan hyväksyä enintään kuusi kuukautta meripalvelusta korvattavaksi meripalvelulla vahtiperämiehenä kauppa-aluksessa. Kalastusaluksella työskentelevällä tulee olla hyväksytty turvallisuuskoulutus.*

Kalastusaluksen laivurikirja A:n pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio suoritetusta hyväksytystä koulutuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Kalastusaluksen laivurikirja A on voimassa 5 vuotta.

2.5.2. Kalastusaluksen laivuri B (STCW II/4)

Kalastusaluksen laivurikirja B:n pätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa 1797/2009 42 §.

Kalastusaluksen laivurikirja B:n saamiseksi vaaditaan:

- vähintään 18 vuoden ikää
- hyväksytty koulutus*
- 24 kk (360 pv) meripalvelua vähintään 12 metriä pitkän kalastusaluksen kansiosastossa.

**Koulutus voidaan korvata vahtiperämiehen koulutuksella. Trafi voi harkintansa mukaan hyväksyä enintään 12 kuukautta meripalvelusta korvattavaksi koulutuksella tai ohjatulla harjoittelulla. Kalastusaluksella työskentelevällä tulee olla hyväksytty turvallisuuskoulutus.*

Kalastusaluksen laivurikirja B:n pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio suoritetusta hyväksytystä koulutuksesta
- kopio turvallisuuskoulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Kalastusaluksen laivurikirja B on voimassa 5 vuotta.

2.5.3. Kalastusaluksen kuljettaja A

Kalastusaluksen kuljettajankirja A:n pätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa 1797/2009 41 §.

Kalastusaluksen kuljettajankirja A:n saamiseksi vaaditaan:

- vähintään 18 vuoden ikää
- hyväksytty koulutus*
- 24 kk (720 pv) meripalvelua kalastus- tai kauppa-alusten kansiosastossa

**Koulutus voidaan korvata kotimaanliikenteen laivurinkoulutuksella. Trafi voi harkintansa mukaan hyväksyä enintään 12 kuukautta meripalvelusta korvattavaksi koulutuksella tai ohjatulla harjoittelulla. Kalastusaluksella työskentelevällä tulee olla hyväksytty turvallisuuskoulutus.*

Kalastusaluksen kuljettaja A:n pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio suoritetusta hyväksytystä koulutuksesta
- kopio turvallisuuskoulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Kalastusaluksen kuljettajankirja A on voimassa toistaiseksi.

2.5.4. Kalastusaluksen kuljettaja B

Kalastusaluksen kuljettajankirja B:n pätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa 1797/2009 40 §.

Kalastusaluksen kuljettajankirja B:n saamiseksi vaaditaan:

- vähintään 18 vuoden ikää
- merenkulkuoppilaitoksen opettajan tai merenkuluntarkastajan antamaa todistusta siitä, että asianomainen tuntee asetuksen vaatimat asiat*
- 12 kuukautta meripalvelua kalastus- tai kauppa-aluksen kansiosastossa

**Säädetty vaatimukset voidaan korvata kuljettajan koulutuksella. Kalastusaluksella työskentelevällä tulee olla myös hyväksytty turvallisuuskoulutus.*

Kalastusaluksen kuljettaja B:n pätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio merenkulkuoppilaitoksen opettajan tai merenkuluntarkastajan antamasta todistuksesta tai kopio kuljettajan koulutustodistuksesta
- kopio turvallisuuskoulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Kalastusaluksen kuljettajankirja B on voimassa toistaiseksi.

2.6. Vuokraveneen kuljettaja sekä kansainvälinen huviveneen kuljettaja

Vuokraveneen kuljettajankirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa 1797/2009 45 §.

Vuokraveneen kuljettajankirjan saamisen edellytyksenä on:

- vähintään 18 vuoden ikä
- henkilöauton kuljettamiseen oikeuttavan ajokortin saamisen edellytyksenä olevaa lääkärintodistus
- todistus hyväksytystä ensiapukoulutuksesta

- riittävä kokemus vuokraveneen kuljettamiseen
- henkilö tuntee*:
 - o vesiliikennelain (463/1996) ja vesiliikenneasetuksen (124/1997) säännökset
 - o meriteiden säännöt (SopS 30/1977, liitteineen)
 - o sisävesisäännöt (252/1978)
 - o merimerkit, merikartan, kompassin, suuntimisen, suuntien asettamisen ja laivapäiväkirjan pitämisen sekä
 - o tarpeellisin osin merilain (674/1994) ja muut aluksen päällikköä koskevat säännökset.

**Jos hakijalla ei ole mitään todistusta teoriaosaamisestaan, voi tämä suorittaa teorialentien Trafín alueellisessa toimipisteessä. Hyväksytyt tenttisuoritus rinnastetaan koulutustodistukseen.*

Kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä annetussa asetuksessa 1797/2009 46 §.

Kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan saamisen edellytyksenä on:

- vähintään 18 vuoden ikä
- henkilöauton kuljettamiseen oikeuttavan ajokortin saamisen edellytyksenä olevaa lääkärintodistus
- henkilö täyttää Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission sisävesiliikennetyöryhmän päätöslauselman no. 40 tutkintovaatimukset kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan saamiseksi

Katso tarkempi ohjeistus: http://www.veneily.fi/tiedot_ ja_ taidot/patevyydet

HUOM!

Vuokraveneen kuljettajankirjan sekä kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan hakemukset käsitellään valvontaryhmissä. Valvontaryhmät ohjeistavat tarvittaessa hakijoita.

Eteläinen valvontaryhmä, Kumpulantie 9, 00520 Helsinki

PL 320, 00101 HELSINKI.

Puhelin 029 534 5000, faksi 029 534 6596

Läntinen valvontaryhmä, Yliopistonkatu 34, 20100 Turku

PL 209, 20101 TURKU.

Puhelin 029 534 5000, faksi 029 534 6619

Pohjoinen valvontaryhmä, Pitkäkatu 34 C, 65100 Vaasa

PL 31, 65101 VAASA.

Puhelin 029 534 5000, faksi 029 534 6679

Itäinen valvontaryhmä, Olavinkatu 60 B 34, 57100 Savonlinna

PL 22, 57101 SAVONLINNA.

Puhelin 029 534 5000, faksi 029 534 6659

2.7. Lisäpätevyyskirjat ja -todistukset

2.7.1. *Basic safety training (STCW VI/1)*

Hätätilanteiden peruskoulutuksen suorittamisesta voidaan antaa pätevyyskirja. Basic safety training -nimellä kulkevan lisäpätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 47 §.

Hakiessaan Basic Safety Training lisäpätevyystodistuksen, hakijalla on oltava seuraavat STCW-yleissopimuksen mukaiset kurssit suoritettuna:

- Pelastautumiskoulutus STCW-95 A-VI/1-1
- Miehistön palokoulutus STCW-95 A-VI/1-2
- Ensiapukoulutus STCW-95 A-VI/1-3
- Työsuojelukoulutus STCW-95 A-VI/1-4

Basic safety training -lisäpätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio pelastautumiskoulutustodistuksesta (STCW-95 A-VI/1-1)
- kopio palokoulutustodistuksesta (STCW-95 A-VI/1-2)
- kopio ensiapukoulutustodistuksesta (STCW-95 A-VI/1-3)
- kopio työsuojelukoulutustodistuksesta (STCW-95 A-VI/1-4)
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Basic safety training -lisäpätevyyskirja on voimassa toistaiseksi.

2.7.2. *Certificate of competency in crude oil washing (Raakaöljynpesuun osallistumisen lisäpätevyyskirja)*

Raakaöljynpesuun osallistumisesta annettava lisäpätevyystodistuksen vaatimuksista on säädetty MARPOL 73/78 -yleissopimuksessa.

Raakaöljynpesuun osallistumista varten tarvittavan lisäpätevyystodistuksen saamisen edellytyksenä on toimeen muuten vaadittavan pätevyyskirjan lisäksi:

- raakaöljypesukurssin suorittaminen ja osallistuminen kahteen raakaöljynpesuun
- tai
- 6 kuukautta meripalvelua säiliöaluksella ja osallistuminen kahteen raakaöljynpesuun.

Raakaöljynpesuun osallistumisen lisäpätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio raakaöljypesukurssitodistuksesta tai meripalvelutodistuksesta
- selvitys raakaöljypesuihin osallistumisesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Raakaöljynpesuun osallistumisen lisäpätevyyskirja on voimassa 5 vuotta.

2.7.3. *Certificate of competency in overall charge of crude oil washing (Raakaöljynpesusta vastuussa olevan lisäpätevyyskirja)*

Raakaöljynpesusta vastuussa olevalle annettavan lisäpätevyystodistuksen vaatimukset on säädetty MARPOL 73/78 -yleissopimuksessa.

Raakaöljykesuksesta vastuussa olevalle annettavan lisäpätevyystodistuksen saamisen edellytyksenä on toimeen muuten vaadittavan pätevyyskirjan lisäksi:

- raakaöljykesurssin suorittaminen ja osallistuminen kahteen raakaöljykesuun;
- tai
- 12 kuukautta meripalvelua säiliöaluksella, osallistuminen viiteen raakaöljykesuun sekä aluksen päällikön antama todistus siitä, että lisäpätevyystodistuksen hakija on perehtynyt raakaöljykesujärjestelmään ja sen käyttöön liittyvään käsikirjaan.

Raakaöljykesuksesta vastuussa olevan lisäpätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio raakaöljykesurssitodistuksesta tai meripalvelutodistuksesta
- selvitys raakaöljykesuihin osallistumisesta
- kopio mahdollisesta aluksen päällikön antamasta todistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Raakaöljykesuksesta vastuussa olevan lisäpätevyyskirja on voimassa 5 vuotta.

2.7.4. Certificate of competency in the handling of oil, chemicals and gas in bulk on tankers (Säiliöaluksen lisäpätevyyskirja, STCW V/1.1)

Säiliöalusten lisäpätevyyskirjojen saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 51 §.

Laivaväeltä, joka on vastuussa säiliöaluksella lastin käsittelystä, vaaditaan toimeen vaaditun pätevyyskirjan lisäksi:

- säiliöaluksen toimintoihin perehdyttävän koulutuksen suorittaminen
- tai
- hyväksyty kolmen kuukauden harjoittelujakso säiliöaluksella.

Säiliöalusten lisäpätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio säiliöaluksen toimintoihin perehdyttävästä kurssitodistuksesta tai kopio aluksella suoritetusta harjoittelutodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Säiliöaluksen lisäpätevyyskirja on voimassa 5 vuotta.

2.7.5. Certificate of competency in the handling of chemicals in bulk on chemical tankers (Kemikaalisäiliöaluksen lisäpätevyyskirja, STCW V/1.2)

Säiliöalusten lisäpätevyyskirjojen saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 51 §.

Kemikaalisäiliöaluksen päälliköltä, yliperämieheltä, konepäälliköltä, I konemestariilta ja muulta henkilöltä, joka on välittömässä vastuussa lastin käsittelystä, vaaditaan toimeen vaaditun pätevyyskirjan lisäksi:

- säiliöalustyypille erikseen järjestettävän erikoiskoulutuksen suorittaminen
- vähintään kuusi kuukautta tehtävien edellyttämää meripalvelua tyyppiltään samanlaisessa aluksessa.

Säiliöalusten lisäpätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio kemikaalisäiliöaluksien erikoiskoulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- kopio mahdollisesta ulkomaalaisesta meripalvelutodistuksesta

Kemikaalisäiliöaluksen lisäpätevyyskirja on voimassa 5 vuotta.

**2.7.6. Certificate of competency in the handling of gas in bulk on gas tankers
(Kaasusäiliöaluksen lisäpätevyyskirja, STCW V/1.2)**

Säiliöalusten lisäpätevyyskirjojen saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 51 §.

Nestemäistä kaasua kuljettavan säiliöaluksen päälliköltä, yliperämieheltä, konepäälliköltä, I konemestarilta ja muulta henkilöltä, joka on välittömässä vastuussa lastin käsittelystä, vaaditaan toimeen vaaditun pätevyyskirjan lisäksi:

- säiliöalustyypille erikseen järjestettävän erikoiskoulutuksen suorittaminen
- vähintään kuusi kuukautta tehtävien edellyttämää meripalvelua tyypiltään samanlaisessa aluksessa.

Säiliöalusten lisäpätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio kaasusäiliöaluksien erikoiskoulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- kopio mahdollisesta ulkomaalaisesta meripalvelutodistuksesta

Kaasusäiliöaluksen lisäpätevyyskirja on voimassa 5 vuotta.

**2.7.7. Certificate of competency in the handling of oil on oil tankers
(Öljysäiliöaluksen lisäpätevyyskirja, STCW V/1.2)**

Säiliöalusten lisäpätevyyskirjojen saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 51 §.

Öljysäiliöaluksen päälliköltä, yliperämieheltä, konepäälliköltä, I konemestarilta ja muulta henkilöltä, joka on välittömässä vastuussa lastin käsittelystä, vaaditaan toimeen vaaditun pätevyyskirjan lisäksi:

- säiliöalustyypille erikseen järjestettävän erikoiskoulutuksen suorittaminen
- vähintään kuusi kuukautta tehtävien edellyttämää meripalvelua tyypiltään samanlaisessa aluksessa.

Säiliöalusten lisäpätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio öljysäiliöaluksien erikoiskoulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- kopio mahdollisesta ulkomaalaisesta meripalvelutodistuksesta

Öljysäiliöaluksen lisäpätevyyskirja on voimassa 5 vuotta.

**2.7.8. Certificate of completed training for personnel on passenger ships
(Muun matkustaja-aluksen kuin ro-ro-matkustaja-aluksen laivaväen lisäpätevyyskirja, STCW V/3)**

Muun matkustaja-aluksen kuin ro-ro-matkustaja-aluksen laivaväen lisäpätevyyden saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 49 §.

Muun matkustaja-aluksen kuin ro-ro-matkustaja-aluksen laivaväeltä, joka on vastuussa matkustajien avustamisesta hätätilanteissa, vaaditaan toimeen vaaditun pätevyyskirjan lisäksi matkustaja-aluksiin perehdyttävä hätätilanne- ja turvallisuuskoulutus.

Muun matkustaja-aluksen kuin ro-ro-matkustaja-aluksen päälliköltä, yliperämieheltä, konepäälliköltä, I konemestarilta ja muulta henkilöltä, joka on välittömässä vastuussa matkustajien avustamisesta hätätilanteissa tai jolla on välitön vastuu alusturvallisuudesta tai matkustajien alukseen nousemisesta ja aluksesta poistumisesta taikka kriisitilanteiden hallitsemisesta, vaaditaan pätevyyskirjan lisäksi matkustaja-aluksien laivaväen erikoisturvallisuuskoulutus.

Erikoisturvallisuuskoulutus on uusittava viiden vuoden välein tai asianosaisten on muulla tavoin todistettava, että he ovat säilyttäneet vaaditun pätevyytason.

Koulutuksesta annetaan joko erillinen todistus tai asiasta tehdään merkintä aluksella pidettävään luetteloon.

Lisäpätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio aluksella annetusta perehdyttävästä hätätilanne- ja turvallisuuskoulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Lisäpätevyyskirja on voimassa rajoituksista riippuen joko viisi vuotta tai toistaiseksi.

**2.7.9. Certificate of completed training for personnel on ro-ro passenger ships
(Ro-ro-matkustaja-aluksen laivaväen lisäpätevyyskirja, STCW V/2)**

Ro-ro-matkustaja-aluksen laivaväen lisäpätevyyden saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 49 §.

Ro-ro-matkustaja-aluksella laivaväeltä, joka on vastuussa ro-ro-matkustaja-aluksella matkustajien avustamisesta hätätilanteissa, vaaditaan toimeen vaaditun pätevyyskirjan lisäksi ro-ro-matkustaja-aluksiin perehdyttävä hätätilanne- ja turvallisuuskoulutus.

Ro-ro-matkustaja-aluksen päälliköltä, yliperämieheltä, konepäälliköltä, I konemestarilta ja muulta henkilöltä, joka on välittömässä vastuussa matkustajien avustamisesta hätätilanteissa tai jolla on välitön vastuu alusturvallisuudesta tai lastista ja sen kiinnittämisestä tai luukkujen ja porttien sulkemisesta, vaaditaan pätevyyskirjan lisäksi ro-ro-matkustaja-aluksien laivaväen erikoisturvallisuuskoulutus.

Erikoisturvallisuuskoulutus on uusittava viiden vuoden välein tai asianosaisten on muulla tavoin todistettava, että he ovat säilyttäneet vaaditun pätevyytason.

Koulutuksesta annetaan joko erillinen todistus tai asiasta tehdään merkintä aluksella pidettävään luetteloon.

Lisäpätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio aluksella annetusta perehdyttävästä hätätilanne- ja turvallisuuskoulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Lisäpätevyyskirja on voimassa rajoituksista riippuen joko viisi vuotta tai toistaiseksi.

2.7.10. Certificate of proficiency for ship security officer (Aluksen turvapäällikön lisäpätevyyskirja, STCW VI/5)

Aluksen turvapäällikön lisäpätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 50 §.

SSO-pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan:

- 12 kuukauden meripalvelua tai meripalvelua ja aluksen toimintojen tuntemista
- aluksen turvapäällikön (SSO) koulutus.

Ship Security Officer -lisäpätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio aluksen turvapäällikön koulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta
- kopio mahdollisesta ulkomaalaisesta meripalvelutodistuksesta

SSO-lisäpätevyyskirja on voimassa toistaiseksi.

2.7.11. Certificate of proficiency in survival craft and rescue boats (Pelastuslautta- ja pelastusvenemiehen lisäpätevyyskirja, STCW VI/2.1)

Pelastuslautta- ja pelastusvenemiehen lisäpätevyyskirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 48 §.

Pelastuslautta- ja pelastusvenemiehen lisäpätevyyskirjan saamisen edellytyksenä on:

- vähintään 18 vuoden ikä
- meripalvelua:
 - o 12 kuukautta
 - o tai
 - o 6 kuukautta ja vahtimiehen koulutus
- pelastuslautta- ja pelastusvenemieskoulutus

Pelastuslautta- ja pelastusvenemiehen lisäpätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio pelastus- ja pelastusvenemieskoulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Pelastuslautta- ja pelastusvenemiehen lisäpätevyyskirja on voimassa toistaiseksi.

2.7.12. Certificate of proficiency in fast rescue boats (Nopean valmiusveneiden kuljettajankirja, STCW VI/2.2)

Nopean valmiusveneiden kuljettajankirjan saamisen vaatimukset on esitetty Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetussa asetuksessa (1797/2009) 48 §.

Nopean valmiusveneen kuljettajankirjan saamisen edellytyksenä on:

- pelastuslautta- ja pelastusvenemiehen pätevyyskirja
- nopean valmiusveneen käsittelykoulutus

Nopean valmiusveneen kuljettajankirjan lisäpätevyyskirjahakemukseen tulee liittää:

- kopio nopean valmiusveneen käsittelykoulutustodistuksesta
- kopio voimassa olevasta suomalaisesta merimieslääkärintodistuksesta

Nopean valmiusveneen kuljettajankirjan on voimassa toistaiseksi.

3. Hinnasto

Päällystön pätevyyskirjat	104 €
Miehistön pätevyyskirjat: Kansimies, vahtimies	52 €
Muut miehistön pätevyyskirjat	104 €
Taloussaston pätevyyskirjat: Talousapulainen, laivakokki	52 €
Muut taloussaston pätevyyskirjat	104 €
Lisäpätevyyskirjat	52 €
Kaikki uusinnat	52 €
Pikakäsittelymaksu	<i>tulossa 2013</i>
Kielteinen päätös	<i>tulossa 2013</i>

4. Pätevyyskirjojen uusiminen Manilan muutosten sekä Valtioneuvoston aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä annetun asetuksen (X/2013) astuessa voimaan Suomessa

Nykyisen STCW-yleissopimuksen nojalla annettujen pätevyyskirjojen ja lisäpätevyyskirjojen voimassaoloaika ei voi ulottua pidemmälle kuin 31.12.2016.

Uuden STCW-yleissopimuksen mukaisia pätevyyskirjoja voi hakea uuden Valtioneuvoston asetuksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä (X/2013) astuessa voimaan Suomessa. Siirtymäaika päättyy 31.12.2016, ja 1.1.2017 alkaen kaikilla tulee olla uuden STCW-yleissopimuksen mukaiset pätevyyskirjat.

Pätevyyskirjoja uusittaessa on hyvä olla ajoissa liikkeellä, sillä on todennäköistä että siirtymäajan päättyessä hakemuksia tulee paljon ja käsittelyajat ovat hyvin pitkiä.

Uuden asetuksen myötä osaan jo olemassa oleviin pätevyyskirjojen vaatimuksiin tulee koulutusten ja meripalveluvaatimusten osalta tarkennuksia ja uusia vaatimuksia. Esimerkiksi sähkömestarin, matruusin, konemiehen ja laivasähkömiehen pätevyyskirjoista tulee STCW-yleissopimuksen mukaisia kansainvälisiä pätevyyskirjoja ja ne saavat uudet viittaukset STCW-säännöstöön. Myös esimerkiksi vahtimiehen pätevyyskirjaan on tulossa huomattava muutos sen meripalveluvaatimuksen osalta. Tulevan asetuksen (X/2013) mukaan vahtimiehen koulutukseen on sisällyttävä 4 kuukauden ohjattu harjoittelu, josta kaksi kuukautta tulee suorittaa kansiosastossa ja kaksi kuukautta koneosastossa.

Uuden asetuksen myötä joistakin jo olemassa olevista lisäpätevyyksistä tulee myös ensikerran maininta asetukseen (X/2013). Tällaisia pätevyksiä ovat raakaöljykesuun osallistumisesta annettava lisäpätevyystodistus sekä raakaöljykesusta vastuussa olevalle annettavan lisäpätevyystodistus, joita ei ole aikaisemmin mainittu asetuksessa (1797/2009).

Uudistuksen myötä haettavaan pätevyyskirjoihin on tulossa myös aivan uusia lisäpätevyksiä. Näitä ovat:

- ensiapukoulutuksesta annettava lisäpätevyystodistus (STCW A-VI/4-1)
- terveydenhuoltokoulutuksesta annettava lisäpätevyystodistus (STCW A-VI/4-2)
- päällystön palokoulutuksesta annettava lisäpätevyystodistus (STCW A-VI/3)
- suurnopeusaluksen päällystön lisäpätevyystodistus
- dynaamisesti kannatellun aluksen päällystön lisäpätevyystodistus

Lähteet

A 1797/2009. Valtioneuvoston asetus aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä.

Valtioneuvoston asetus aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä. Asetusluonnos. 27.8.2012.

Trafi. 2012. Saatavissa: <http://www.trafi.fi>. Hakupäivä: 2.10.2012.

Wallenius, Stella 2012. Ryhmäpäällikkö, Liikenteen turvallisuusvirasto. Haastattelu: 5.10.2012.

Pätevyyskirjahakemus

Ansökan om behörighetsbrev

Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta (1687/2009)
 Valtioneuvoston asetus aluksen miehistyksestä ja laivaväen pätevydestä (1797/2009)
 Lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg (1687/2009)
 Statsrådets förordning om fartygs bemanning och fartygspersonalens behörighet (1797/2009)

Pätevyyskirja(t) Behörighetsbrev	Pätevyyskirja(t), jo(i)ta haetaan Behörighetsbrev som söks	
Hakijan tiedot Uppgifter om sökanden	Sukunimi Släktnamn	Henkilötunnus Personbeteckning
	Etunimet Förnamn	
	Katuosoite Gatuadress	Postinumero ja -toimipaikka Postnummer och -anstalt
	Maa	
	Puhelin Telefon	Sähköposti E-post
	Toimitusosoite, jos eri kuin kotiosoite Leveransadress, om annan än hemadress	
	Laskutusosoite, jos eri kuin kotiosoite Faktureringsadress, om annan än hemadress	
Hakemuksen liitteet Bilagor till ansökan	☐ Pätevyyteen liittyvät koulu- ja/tai kurssitodistukset Relevanta skolbetyg och/eller kursintyg ☐ Pätevyyteen liittyvät meripalvelu- ja/tai työtodistukset, joiden tiedot eivät ole merimiesluettelossa Relevanta intyg över sjö tjänst och/eller arbetsintyg som inte finns i sjömansregistret ☐ Ensimmäistä pätevyyskirjaa haettaessa virkatodistus tai kopio passista, henkilökortista tai ajokortista Årmbetsbevis eller kopia av pass, identitetsbevis eller körkort vid ansökan om första behörighetsbrev ☐ Voimassa oleva merimieslääkärintodistus (Haettaessa vuokraveneen kuljettajankirjaa ja kansainvälistä huviveneenkuljettajankirjaa riittää henkilöauton kuljettamiseen oikeuttavan ajokortin saamisen edellytyksenä oleva lääkärintodistus) Giltigt sjömansläkarintyg (Vid ansökan om förarbart för hyresbåt och internationellt förarbart för fritidsbåt räcker det med läkarintyg som krävs för erhållande av sådant körkort som ger rätt att köra personbil) ☐ Passivalokuva tarvittaessa (Vahtiperämies, yliperämies, merikapteeni, vahtikonemestari, konemestari, ylikonemestari, sähkömestari, vahtimies, matruusi, konemies, pursimies, korjausmies, laivasähkömies, talousapulainen, laivakokki, kokkistuerti, talousesimies, kelpoisuustodistus (endorsement), kansainvälinen huviveneenkuljettajankirja) Passfotografi vid behov (Vaktstyrman, överstyrman, sjökaptän, vaktmaskinmästare, maskinmästare, övermaskinmästare, elmästare, vaktman, matros, maskinman, båtsman, reparatör, fartygselektriker, ekonomibiträde, fartygskock, cocksteward, ekonomiföreståndare, kompetensbevis (endorsement), internationellt förarbart för fritidsbåt)	
Allekirjoitus Underskrift	Paikka ja päiväs Ort och datum	Allekirjoitus ja nimenselvennys Underskrift och namnförtydligande
Yhteystiedot Kontaktuppgifter	Hakemus liitteeseen toimitetaan osoitteeseen: Liikenteen turvallisuusvirasto / Lupakirjat ja pätevydet PL 320, 00101 HELSINKI merimiesyksikko@trafi.fi Puh. 029 534 5000 / faksi 029 534 6597 HUOM! Vuokraveneenkuljettajankirjan ja kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan hakemukset käsitellään valvontayksiköissä: Eteläinen valvontaryhmä , Kumpulantie 9, 00520 Helsinki. PL 320, 00101 HELSINKI. Puhelin 029 534 5000, faksi 029 534 6596 Läntinen valvontaryhmä , Yliopistonkatu 34, 20100 Turku PL 209, 20101 TURKU. Puhelin 029 534 5000, faksi 029 534 6619 Pohjoinen valvontaryhmä , Pitkätatu 34 C, 65100 Vaasa PL 31, 65101 VAASA. Puhelin 029 534 5000, faksi 029 534 6679 Itäinen valvontaryhmä , Olavinkatu 60 B 34, 57100 Savonlinna PL 22, 57101 SAVONLINNA. Puhelin 029 534 5000, faksi 029 534 6659	Ansökan med bilagor sänds under adressen: Trafiksäkerhetsverket / Certifikat och behörigheter PB 320, 00101 HELSINGFORS sjomansenheten@trafi.fi Tfn 029 534 5000 / fax 029 534 6597 OBS! Ansökan om förarbart för hyresbåt och internationellt förarbart för fritidsbåt handläggs vid enheterna för tillsyn: Södra tillsynsgruppen , Gumtåktsvägen 9, 00520 Helsingfors. PB 320 00101 HELSINGFORS. Telefon 029 534 5000, fax 029 534 6596 Västra tillsynsgruppen , Universitetsgatan 34, 20100 Åbo PB 209, 20101 ÅBO. Telefon 029 534 5000, fax 029 534 6619 Norra tillsynsgruppen , Storalånggatan 34 C, 65100 Vasa PB 31, 65101 VASA. Telefon 029 534 5000, fax 029 534 6679 Östra tillsynsgruppen , Olavinkatu 60 B 34, 57100 Nyslott PB 22, 57101 NYSLOTT. Telefon 029 534 5000, fax 029 534 6659

Hyväksyttävässä koulutustodistuksessa olevat tiedot

Pätevyyskirjaa haettaessa hakemukseen tulee liittää kurssi- tai koulutustodistus, josta selviää hakijan suorittama pätevyyteen vaadittava koulutus.

Kurssi- ja koulutustodistuksessa oltavat tiedot

Kurssi- tai koulutustodistuksessa tulisi olla seuraavat tiedot:

- henkilön nimi ja syntymäaika/henkilötunnus
- suoritettun kurssin/koulutuksen nimi
- lyhyt selvitys kurssin/koulutuksen sisällöstä
- kurssin/koulutuksen viittaus STCW-yleissopimuksen tai asetuksen (1797/2009) kohtaan
- kurssin/koulutuksen järjestäjän nimi
- kouluttajan nimi, titteli, allekirjoitus, päivämäärä ja leima

Lisätietoja

Lupakirjat ja pätevyudet -yksikkö, merimiesyksikko(at)trafi.fi

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi kehittää aktiivisesti liikennejärjestelmän turvallisuutta, edistää liikenteen ympäristöystävällisyyttä sekä vastaa liikennejärjestelmän viranomaistehtävistä. www.trafi.fi

Meripalvelun todistaminen

Pätevyyskirjaa haettaessa hakemukseen on liitettävä työtodistus, josta selviää hakijan suorittama meripalvelu, jonka tiedot eivät ole merimiesluettelossa.

Työtodistuksessa oltavat tiedot

Meripalvelun ilmoittamista varten työtodistuksessa tulisi olla seuraavat tiedot:

- aluksen nimi, kutsutunnus, IMO-numero, liikennealue sekä tekniset tiedot (konetehto ja bruttovetoisuus tai potuus/leveys mikäli aluksella ei ole mitattua bruttovetoisuutta)
- henkilön nimi ja syntymäaika/henkilötunnus
- palveluaika aluksella ja se työssäolopäivien todellinen lukumäärä, jonka henkilö on ollut aluksella sen ollessa liikenteessä.

Esimerkiksi 1.1.2000 – 31.1.2000, 21 meripäivää, jos on työskennelty tammikuun 2000 aikana vain 21 päivää.

- henkilön toimi aluksella
- vastustamon edustajan / laivaisännän allekirjoitus, päivämäärä ja leima

Lisätietoja

Lupakirjat ja pätevyudet -yksikkö, merimiesyksikko(at)trafi.fi

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi kehittää aktiivisesti liikennejärjestelmän turvallisuutta, edistää liikenteen ympäristöystävällisyyttä sekä vastaa liikennejärjestelmän viranomaistehtävistä. www.trafi.fi

TODISTUS ALUKSELLA ANNETUSTA KANSIMIEHEN KOULUTUKSESTA

Kouluttaja:

Alus:

Koulutettu:

Syntymäaika:

1. Pelastautuminen

Pelastautumiseen liittyvässä koulutuksessa on käytetty aluksen omaa pelastamiseen ja pelastautumiseen tarkoitettua välineistöä. Koulutettu osaa seuraavat asiat:

- hengenpelastuslaitteiden sijainti aluksella
- pelastusliivien ja pelastuspukujen pukeminen
- pelastusrenkaiden käyttö
- valmistavat toimenpiteet pelastuslauttojen ja kellumavälineiden käyttöön ottoa varten
- pyroteknisten hätämerkinantolaitteiden sijainti ja ohjeet käyttöä varten
- ensiapuvälineiden sijainti
- vedestä pelastaminen
- matkustajien avustaminen hätätilanteessa
- kommunikaatiovälineiden käyttö hätätilanteissa

2. Palonsammutus

Palonsammutukseen liittyvä koulutus on annettu aluksen palonsammutusvälineillä. Koulutettu osaa seuraavat asiat:

- palonsammutukseen käytettävien laitteiden ja välineiden sijainti ja käyttö
- aluksen hätäpoistumistiet
- konehuoneen palonsammutusjärjestelmän laukaiseminen
- polttoainesäiliön pikasulkuventtiilin käyttö
- ilmastoinnin ja palopeltien sulkeminen

3. Työturvallisuus

Työturvallisuuteen liittyvässä koulutuksessa on otettu huomioon työturvallisuuslain (738/2002) säännökset soveltuvien osin.

Koulutettu osaa seuraavat asiat:

- aluksella työskenneltäessä käytettävät turvalliset työruutiinit
- henkilökohtaisten suojavälineiden käyttö
- kelluntapukineiden käyttö varsinkin kaiteiden ulkopuolella työskenneltäessä

4. Aluksen käsittely

Koulutettu osaa käsitellä ja ohjata alusta sekä päällikön antamien ohjeiden mukaan että erikoistilanteissa myös itsenäisesti. Hän osaa seuraavat asiat:

- aluksen ohjaaminen maamerkkien ja kompassin avulla
- aluksen ohjaaminen laituriin
- koneiston käynnistäminen ja pysäyttäminen

Paikka ja aika:

Aluksen päällikkö:

Kansimiehen pätevyyskirjan saamiseksi vaaditaan lisäksi asetuksen 1797/2009 29 §:ssä mainittu ensiapukoulutus ja palokoulutus.

**Liikenteen turvallisuusviraston myöntämät pätevyyskirjat ja hakemuksiin tarvittavat liitteet
pätevyyskirjoittain**

	Hakemus	Lääkärin- distus	Meripalvelua	Kurssi- ja/tai koulutodistus	Aikaisempi pätevyyskirja	Passivaloku- va
KANSIPÄÄLLYSTÖ						
Merikapteeni (STCW II/2)	•	•	•	•	•	•
Yliperämies (STCW II/2)	•	•	•	•	•	•
Vahtiperämies (STCW II/1)	•	•	•	•		•
Kotimaanliikenteen laivuri	•	•	•	•		
Kuljettaja	•	•	•	•		
KONEPÄÄLLYSTÖ						
Ylikonemestari (STCW III/2)	•	•	•	•	•	•
Konemestari (STCW III/2, III/3)	•	•	•	•	•	•
Vahtikonemestari (STCW III/1)	•	•	•	•		•
Koneenhoitaja	•	•	•	•		
Sähkömestari	•	•	•	•		•
MIEHISTÖ						
Pursimies (STCW II/4, III/4)	•	•	•	•	•	•
Matruusi (STCW II/4, III/4)	•	•	•	•		•
Vahtimies (STCW II/4, III/4)	•	•	•	•		•
Vahtimies, kansi tai kone (STCW II/4 tai III/4)	•	•	•	•		•
Kansimies	•	•		•		
Korjausmies (STCW II/4, III/4)	•	•	•	•	•	•
Konemies (STCW II/4, III/4)	•	•	•	•		
Laivasähkömies	•	•		•		•

	Hakemus	Lääkärintodistus	Meripalvelua	Kurssi- ja/tai koulutodistus	Aikaisempi pätevyyskirja	Passivalokuva
TALOUSOSASTO						
Talouesesimies	•	•	•	•		•
Kokkistuertti	•	•	(•)	•	(•)	•
Laivakokki	•	•		•		•
Talousapulainen	•	•		•		•

KALASTUSALUKSET						
Kalastusaluksen laivuri A (STCW II/3)	•	•	•	•		
Kalastusaluksen laivuri B (STCW II/4)	•	•	•	•		
Kalastusaluksen kuljettaja A	•	•	•	•		
Kalastusaluksen kuljettaja B	•	•	•	•		

LISÄPÄTEVYYDET						
Basic safety training (STCW VI/1)	•	•		•		
Certificate of competency in crude oil washing	•	•	•	•		
Certificate of competency in overall charge of crude oil washing	•	•	•	•		
Certificate of competency in the handling of oil, chemicals and gas in bulk on tankers (STCW V/1.1)	•	•		•		
Certificate of competency in the handling of chemicals in bulk on chemical tankers (STCW V/1.2)	•	•	•	•		
Certificate of competency in the handling of gas in bulk on gas tankers (STCW V/1.2)	•	•	•	•		
Certificate of competency in the handling of oil on oil tankers (STCW V/1.2)	•	•	•	•		
Certificate of completed training for personnel on passenger ships (STCW V/3)	•	•		•		
Certificate of completed training for personnel on ro-ro passenger ships (STCW V/2)	•	•		•		
Certificate of proficiency for ship security officer (STCW VI/5)	•	•	•	•		
Certificate of proficiency in survival craft and rescue boats (STCW VI/2.1)	•	•	•	•		
Certification of proficiency in fast rescue boats (STCW VI/2.2)	•	•		•	•	

HUOM! Vuokraveneenkuljettajankirjan ja kansainvälisen huviveneenkuljettajankirjan hakemukset käsitellään valvontaryhmissä. Valvontaryhmät ohjeistavat tarvittaessa hakijoita.

Eteläinen valvontaryhmä, Kumpulantie 9, 00520 Helsinki
PL 320, 00101 HELSINKI.

Puhelin 029 534 5000, faksi 029 534 6596

Itäinen valvontaryhmä, Olavinkatu 60 B 34, 57100 Savonlinna
PL 22, 57101 SAVONLINNA.

Puhelin 029 534 5000, faksi 029 534 6659

Pohjoinen valvontaryhmä, Pitkäkatu 34 C, 65100 Vaasa
PL 31, 65101 VAASA.

Puhelin 029 534 5000, faksi 029 534 6679

Läntinen valvontaryhmä, Yliopistonkatu 34, 20100 Turku
PL 209, 20101 TURKU.

Puhelin 029 534 5000, faksi 029 534 6619